

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Teologická fakulta

Katedra praktické teologie

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**TRESTNÁ ČINNOST V DŮSLEDKU NEZAMĚSTNANOSTI
NA PRACHATICKU V ROCE 2010**

Vedoucí práce: Mgr. Jana Šimečková

Autor práce: Veronika Kučerová

Studijní obor: Sociální a charitativní práce

Forma studia: prezenční

Ročník: 3

2011

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že, v souladu s §47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této bakalářské práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby bakalářské práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé bakalářské práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Prachaticích 23. 3. 2011

.....

Veronika Kučerová

Děkuji vedoucí bakalářské práce Mgr. Janě Šimečkové za cenné rady,
připomínky a metodické vedení práce. Také děkuji JUDr. Miroslavě Prokešové, okresní
státní zástupkyni v Prachaticích, za poskytnutí informací a za pomoc při rozdání
dotazníků na zpracování praktické části bakalářské práce.

Obsah

ÚVOD	6
1. NEZAMĚŠTNANOST	8
1.1 VÝZNAM PRÁCE PRO ČLOVĚKA.....	8
1.2 DRUHY NEZAMĚŠTNANOSTI	9
1.2.1 Dlouhodobá nezaměstnanost	10
1.2.2 Částečná a frikční nezaměstnanost	11
1.2.3 Cyklická nezaměstnanost	12
1.2.4 Strukturální nezaměstnanost.....	12
1.2.5 Sezónní nezaměstnanost.....	12
1.3 RIZIKOVÉ SKUPINY	12
1.4 ZDRAVÍ A NEZAMĚŠTNANOST.....	15
1.5 SOCIÁLNÍ A EKONOMICKÉ DŮSLEDKY NEZAMĚŠTNANOSTI.....	16
1.6 SOCIÁLNÍ PRÁCE S NEZAMĚŠTNANÝMI.....	17
1.7 KRIMINALITA A SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÉ JEVY V NEZAMĚŠTNANOSTI.....	19
2. TRESTNÝ ČIN.....	21
2.1 POJEM TRESTNÉHO ČINU, PŘEČINU A ZLOČINU.....	21
2.2 ÚMYSL A NEDBALOST	22
2.3 PACHATEL, VĚK, NEPŘÍČETNOST.....	22
2.4 TRESTY	23
3. PRÁCE SOCIÁLNÍCH PRACOVNÍKŮ S ODSOUZENÝMI Z TRESTNÝCH ČINŮ	25
3.1 MEDIACE.....	26
3.2 PROBACE.....	27
3.3 OBECNĚ PROSPĚŠNÉ PRÁCE	28
3.4 PAROLE.....	29
3.5 PRÁCE S NEZLETILÝMI A MLADISTVÝMI.....	30

3.6	TREST DOMÁCÍHO VĚZENÍ	31
3.7	ZÁKAZ VSTUPU NA SPORTOVNÍ, KULTURNÍ A JINÉ SPOLEČENSKÉ AKCE.....	33
4.	PRAKTICKÁ ČÁST	35
4.1	PRACHATICKO	35
4.2	CÍL.....	37
4.3	HYPOTÉZY.....	37
4.4	METODY A TECHNIKY SBĚRU DAT.....	37
4.5	REALIZACE VÝZKUMU	38
4.6	VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ	39
4.6.1	Vyhodnocení jednotlivých otázek.....	
4.7	VERIFIKACE HYPOTÉZ	46
	ZÁVĚR	47
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	48
	KNIŽNÍ ZDROJE.....	48
	INTERNETOVÉ ZDROJE	49
	PŘÍLOHA – STRUKTUROVANÝ DOTAZNÍK.....	51
	ABSTRAKT.....	53
	ABSTRACT.....	54

Úvod

Pro svou bakalářskou práci jsem si vybrala problematiku trestné činnosti v důsledku nezaměstnanosti na Prachaticku v roce 2010. Tato problematika se v době „hospodářské krize“ stává čím dál tím více aktuálnější. Trestný čin může nezaměstnaný vidět jako jediný únik, především od finančních problémů, které se mu v době dlouhodobější nezaměstnanosti objevily.

Práce je pro člověka velmi důležitá, nejen z důvodu ekonomických, ale i z důvodů sociálních a zdravotních. V dnešní době, kdy práce není samozřejmostí a je velmi obtížné najít pracovní uplatnění ve vystudovaném oboru je práce pro člověka čím dál tím vzácnější a důležitější. Pokud ji člověk ztratí anebo ji nemůže najít je pro něj těžké finančně „zůstat nad vodou“. Do této situace se může dostat každý z nás a to buď z vlastního přičinění, ale také bez vlastního přičinění. Není výjimečné, že se lidé bez zaměstnání uchylují k činům, které nejsou v souladu se zákonem. Avšak finanční problémy nejsou tím jediným, co člověka může postihnout při ztrátě zaměstnání, nezřídka se nezaměstnaní stávají sociálně vyloučenými a tím se u nich začínají objevovat fyzické i psychické zdravotní potíže.

Cílem bakalářské práce je zmapování situace trestné činnosti v důsledku nezaměstnanosti na Prachaticku v roce 2010. Bakalářská práce je rozdělaná na teoretickou a praktickou část a součástí je i příloha se strukturovaným dotazníkem.

Teoretická část je rozdělaná do třech kapitol, a každá z nich je rozdělaná do dalších podkapitol. První kapitola se zabývá nezaměstnaností a jejími druhy, které tvoří především časové rozmezí. V této kapitole se dále rozebírají sociální, ekonomické a zdravotní důsledky na nezaměstnaného, kriminální a sociálně patologické jevy a také sociální práci s nezaměstnanými.

Druhá kapitola se zabývá trestným činem. Popisuje se zde co je trestným činem, kdo je pachatel, jaká je věková hranice a přičetností, která určuje způsobilost trestného činu. V první kapitole jsou také vypsány tresty, které jsou platné podle Českého trestního zákoníku.

Třetí kapitola teoretické části se zabývá sociální prací s pachateli trestných činů. Sociální práci s těmito klienty vykonávají pracovníci Probační a mediační služby

České republiky. V této kapitole jsou rozepsány všechny odborné činnosti této instituce a popsána práce pracovníků.

Praktická část mé bakalářské práce se věnuje kvantitativnímu výzkumu, který je prováděn prostřednictvím strukturovaného dotazníku. Dále se v praktické části nachází přehledně zpracované výsledky tohoto dotazníku v grafickém znázornění jednotlivých otázek. Tento strukturovaný dotazník byl vyplněn pracovníky orgánů činných v trestním řízení. V praktické části se také nachází verifikace hypotéz, které jsem si stanovila.

Při vypracování bakalářské práce jsem především čerpala z knižních zdrojů, které napsali Dagmar Brožová, Božena Buchtová, Oldřich Matoušek, Petr Mareš, Šíma a Suk a také z Úplného znění č. 747. Dále jsem k vypracování použila i internetové zdroje, a to především portál Probační a mediační služby České republiky.

1. Nezaměstnanost

„Skutečnou hodnotu práce člověk obvykle pozná, až když ji ztratí.“¹

Nezaměstnanost je v poslední době velmi používané a skloňované slovo. V době hospodářské krize křivka počtu nezaměstnaných osob stále roste. Aby byl člověk brán jako nezaměstnaný, musí splňovat několik podmínek, mezi které patří například: to že člověk nemá zaměstnání ani není sebezaměstnán. Práce je pro člověka důležitá a to nejen z ekonomického hlediska, kdy práce člověku zajišťuje obživu nejen, jemu samotnému, ale i jeho rodině a především jeho nezaopatřením dětem. Dalším důležitým problémem je hledisko psychologické, somatologické, ale především i sociální.

Dle sociologického slovníku je nezaměstnanost *„ Stav, kdy lidé chtějí pracovat a hledají si práci, která je pro ně běžně zdrojem obživy, nemohou žádnou přiměřenou a placenou práci získat.“²*

Mezinárodní úřad práce považuje člověka za nezaměstnaného jen uchazeč o zaměstnání. Tudíž je to občan, který není v pracovním ani jiném jemu podobném vztahu, není samostatně výdělečně činný ani se nepřipravuje na budoucí zaměstnání. Nezaměstnaný znamená nemít práci a ani placené pracovní místo.³

1.1. Význam práce pro člověka

Práce je pro člověka velmi důležitá a v jeho životě má nenahraditelné místo. Díky práci se člověk setkává s ostatními lidmi, tím se rozvíjí jeho společenskost. Člověk je sociální bytost, a proto mu práce pomáhá se socializací. Díky této socializaci a hlavně především díky práci a kontaktu s kolegy či klienty si člověk uspokojuje a především uplatňuje potřeby sebeúcty, ctižádosti a také sebeuplatnění.⁴

Důležité pro získání a především i pro udržení si práce je vzdělání. Lidé se vzděláním jsou lépe adaptabilní a jsou schopni se lépe přizpůsobit nárokům

---

¹ BUCHTOVÁ, B. *Nezaměstnanost psychologický, ekonomický a sociální problém*, s. 76

² JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*, s. 170- 171

³ Srov. MATOUŠEK, O. *Sociální práce v praxi*, s. 299

⁴ Srov. BUCHTOVÁ, B. *Nezaměstnanost psychologický, ekonomický a sociální problém*, s. 75

a požadavkům zaměstnavatele. Podmínky pro získání pracovního místa jsou v dnešní době velmi vysoké. Pro získání zaměstnání je zásadní schopnost vykonávat složité pracovní činnosti, které se však vlivem dnešní doby mění a to i díky novým a moderní technologiím a pokrokům, které sebou tyto technologie přinášejí. Vzdělání je brána jako prevence před nezaměstnaností. Vzdělání by mělo být spjato s konkrétními činnostmi na určité pracovní místo a rozvinutím přípravy nejen na pracovní činnosti, ale též k využití volného času. Vzdělávání rozšiřuje různé schopnosti, ne jen ty pracovní, ale zároveň rozšiřuje a rozvíjí schopnost svobodného rozhodování, a též pomáhá k decentralizaci.⁵

*„ Náhlá neočekávaná ztráta práce je v naší kultuře velkým zásahem do života lidí, je dokonce traumatizujícím existencionálním zážitkem. “*⁶

Dlouhodobou ztrátou zaměstnání člověk ztrácí pojítko s realitou. Práce je pro něj významná, při její ztrátě se ho většinou zmocní nejistota, pochybnosti o sobě samotném a především strach z budoucnosti. Ztráta zaměstnání je sama o sobě velmi stresujícím zážitkem a k zmírnění dopadů této ztráty nepomáhá ani společnost, která tuto ztrátu zaměstnání stále bere jako životní selhání každého jedince, který o práci přijde i nevlastním zaviněním.⁷

1.2.Druhy nezaměstnanosti

Nezaměstnanost je dělena podle různých faktorů, která trh práce ovlivňují. Mezi druhy nezaměstnanosti patří například strukturální a technologická nezaměstnanost, cyklická a sezónní, a také skrytá nezaměstnanost. Všechny tyto druhy nezaměstnanosti jsou velmi důležité a však nejdůležitější a nejrozšířenější dělení je na nezaměstnanost dlouhodobou a částečnou neboli krátkodobou.⁸

Určit přesnou hranici mezi krátkodobou nezaměstnaností a dlouhodobou nezaměstnaností je velmi těžká. Obyčejně se však za dlouhodobou nezaměstnanost považuje nezaměstnanost, která trvá déle než 6 měsíců.⁹

⁵ Srov. BROŽOVÁ, D. *Společenské souvislosti trhu práce*, s. 94

⁶ BUCHTOVÁ, B. *Nezaměstnanost psychologický, ekonomický a sociální problém*, s. 76

⁷ Srov. TAMTĚŽ, s. 76

⁸ Srov. MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*, s 18-26

⁹ Srov. MATOUŠEK, O. *Sociální práce v praxi*. s. 300

1.2.1. Dlouhodobá nezaměstnanost

Mezinárodní organizace práce definuje dlouhodobou nezaměstnanost jako nezaměstnanost, která trvá déle jak dvanáct měsíců.¹⁰

Nezaměstnanost je sama o sobě velkým problémem. Závažným společenským problémem se stává právě dlouhodobá nezaměstnanost. Lidem, kterým se nedaří najít si práci již delší dobu, začínají pociťovat ekonomické, ale i psychické a sociální problémy. Dochází tak existenčnímu problému celé rodiny.¹¹

Obecně se aktivita nezaměstnaného stále snižuje, dochází však také k poruše vnímání času. Nezaměstnaný stále více upadá do apatie a dostávají se i poruchy sebeovládání, pasivita a defekty osobnosti, které se stávají příčinou ztížení či znemožnění nalezení nového zaměstnání.¹²

Dlouhodobá nezaměstnanost má také vliv na stát. Stát vyplácí podpory v nezaměstnanosti, které pro nezaměstnaného mají být pomoci. Avšak nezřídka se stává, že pro nezaměstnaného může finanční podpora od státu vyvolat opačný efekt, než je snaha státu. Podpora má pomáhat v době, kdy je člověk bez zaměstnání, a hrozí mu ekonomické problémy. V některých případech, kdy je podpora vyplácena dlouhodobě a částka je poměrně vysoká, může tato pomoc vyvolat opačný efekt, než má mít. Díky této podpoře může být motivace k získání nového zaměstnání a přizpůsobení se požadavkům trhu práce složitá a také to může mít odrazující účinek.¹³

Dlouhodobá nezaměstnanost také vede k tomu, že člověk po určité době ztrácí určité pracovní způsobilosti. Mezi těmito způsobilosti, které člověk během doby kdy není zaměstnán, ztrácí je především kvalifikace a dále také ztráta pracovních návyků. Tato ztráta pracovních návyků je jinak označována za „sociální zlenivění“. Dlouhodobě nezaměstnaní jsou zařazováni do systému sociální pomoci. Práce s nimi je však odlišná od práce s krátkodobě nezaměstnanými.¹⁴

---

¹⁰ Srov. <http://www.epolis.cz/page.php?location=&menu=first&id=28&idNotion=1>

¹¹ Srov. BROŽOVÁ, D. *Společenské souvislosti trhu práce*, s. 86-87

¹² Srov. <http://www.epolis.cz/page.php?location=&menu=first&id=28&idNotion=1>

¹³ Srov. BROŽOVÁ, D. *Společenské souvislosti trhu práce*, s. 86 - 88

¹⁴ Srov. TOMES, I. *Sociální politika teorie a mezinárodní zkušenost*, s. 143 - 144

1.2.2. Částečná a frikční nezaměstnanost

Částečná nezaměstnanost je zaměstnávání na zkrácenou pracovní dobu. Toto zkrácení pracovní doby je většinou provedeno proti vůli pracovníka. Vznik částečné nezaměstnanosti je především za účelem předejití či omezení propouštění.¹⁵

Nemalá část osob zaměstnaných na zkrácený pracovní úvazek se ocitá bez sociálního zabezpečení a především bez pracovní ochrany, kterou při plném pracovním poměru zajišťuje právní legislativa. Toto může vést například ke zhoršení pracovních podmínek za strany zaměstnavatele. Zkrácený pracovní úvazek a sdílení pracovního místa mezi více zaměstnanců, je pro zaměstnavatele nejen umístění více lidí, ale především snížení nákladů na platy. Výhodou pro zaměstnavatele je i zrušení sociálního pojištění a samozřejmě také velká flexibilita, která se mu vyskytuje při personálním obsazení.¹⁶

V sociologickém slovníku je pojem frikční nezaměstnanost spojena s pojmem strukturální nezaměstnanost. Podle definice je strukturální nebo frikční nezaměstnanost druh nezaměstnanosti, která vzniká z důvodu hospodářských příčin nebo též z důvodů po jiných osobních vlastnostech zaměstnance.¹⁷

Frikční nezaměstnanost se týká lidí, kteří opustili své pracovní místo, a nějakou dobu jim bude trvat nalezení nového zaměstnání. Frikční nezaměstnanost se týká osob, které svou práci dobrovolně opustili nebo byli z nějakého důvodu propuštěni. Dalšími, kteří spadají do frikční nezaměstnanosti, jsou osoby, hledající práci v novém bydlišti nebo studenti po dokončení studia, kteří hledají pracovní příležitost, která jim bude vyhovovat. Tito lidé, většinou nepřijímají první pracovní nabídku, a snaží se hledat lepší a jim lépe vyhovující pracovní místo. I zde, stejně jako u dlouhodobé nezaměstnanosti platí, že pokud jsou sociální dávky v dostatečné výšce, uchazeč o práci se rozhoduje a vybírá déle. Většina lidí, kteří spadají do frikční nezaměstnanosti, jsou mladí lidé, kteří se nově objevují na trhu práce. Mladí lidé hledají pracovní místo, které by splňovalo jejich představy. Většinou první pracovní místo nesplňuje jejich

---

¹⁵ Srov. TOMEŠ, I. *Sociální politika teorie a mezinárodní zkušenost*, s. 143 - 144

¹⁶ Srov. MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*, s.22-23

¹⁷ Srov. JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*, s.171

představy, a proto správné pracovní místo nalézají až na několikátý pokus. Důležité je však i to že frikční nezaměstnanost se považována za nezaměstnanost dobrovolnou.¹⁸

1.2.3. Cyklická nezaměstnanost

Cyklická nezaměstnanost se objevuje v souvislosti s ekonomickým cyklem. Vzniká, pokud je poptávka po práci na trhu práce nízká. Z důvodu poklesu výkonu ekonomiky nezaměstnanost roste.¹⁹

1.2.4. Strukturální nezaměstnanost

Vznikne, pokud se vyskytne nesoulad, mezi nabídkou určitého druhu práce a poptávkou práce. Nabídka práce nebývá většinou shodná se změnami, které probíhají ve struktuře poptávky. Výsledkem těchto nerovností je vysoký počet volných pracovních nabídek a velký počet nezaměstnaných osob, které se nemohou v oborech, které nabízejí práci, uplatnit.²⁰

1.2.5. Sezónní nezaměstnanost

Je to krátkodobá nezaměstnanost, objevuje se v různých ročních obdobích, podle toho jaké práce jsou s daným obdobím spojené. Mezi tyto práce patří především zaměstnání spojená s turistickým ruchem. Do sezónní nezaměstnanosti také patří odvětví, která jsou závislá na počasí a to především stavebnictví či zemědělství.²¹

1.3. Rizikové skupiny

Aby se člověk uplatnil na trhu práce, musí splňovat řadu požadavků, které na něj klade trh práce. Mezi tyto požadavky, které jsou vyžadovány, patří věk, zdravotní stav, rodinný stav, etnická příslušnost i pohlaví. Tyto charakteristiky bývají často vyžadovány, ale podle právního hlediska by vůbec neměli mít rozhodující charakter.

---

¹⁸ Srov. BROŽOVÁ, D. *Společenské souvislosti trhu práce*, s. 82 - 83

¹⁹ Srov. KREBS, V. *Sociální politika*, s. 230

²⁰ Srov. MATOUŠEK, O. *Sociální práce v praxi*, s. 301

²¹ Srov. TAMTÉŽ, s. 300-301

Mezi výraznou rizikovou skupinu patří ženy. Jejich postavení na trhu práce je stále ohrožováno, jelikož zaměstnavatelé upřednostňují mužskou pracovní sílu. Hlavním důvodem, proč ženy nejsou přijímány a přednost je dává mužům, je starost o domácnost a popřípadě starost o rodinu a děti. Zaměstnanost žen, je problém na celém světě. Ve vyspělých zemích je snaha najít řešení v zavedení pružné pracovní doby, péče o děti a hledání práce v nabídce zkrácených úvazků. Aby byla změna účinná, je možná jen, přes nutné právní úpravy a také je důležitá politická a finanční podpora žen.²²

Další velkou rizikovou skupinou, která se velmi těžko uplatňuje na trhu práce, jsou mladí a absolventi škol. Absolventi nejsou přijímáni z důvodů nedostatečné praxe. Tento problém s uplatněním trvá zhruba do dvaceti pěti let. Po dvacátém pátém roku života se většinou situace s prací ustálí a především se zlepší.²³

Společnost by měla nabídnout mladým lidem možnost rekvalifikace a jazykových kurzů, a to i několikrát za sebou. Mladí lidé mají problém s ekonomickou situací a vracejí se zpátky ke svým rodinám. Špatný pohled na svět se může objevit u mladých lidí, kteří ukončili studium v méně žádaných oborech a nemají tak dostatečné uplatnění na trhu práce. Většinou jim nejsou nabídnuty pracovní příležitosti, aby mohli uplatnit svou kvalifikaci a své schopnosti. Z důvodu špatných pracovních vyhlídek se pro ně nezaměstnanost stává jediným způsobem života. V tomto období je velmi často obdobím finanční závislosti. Závislost vzniká z důvodů malých příjmů a vysokých nákladů, popřípadě i dluhů. Vše toto může vést ke zklamání a lítosti jedince, a dále také k náhlým rozhodnutím.²⁴

Pokud se bavíme o rizikové skupině mladých lidí, je důležité zmínit skupinu starší osob. Osoby kolem padesátého roku života přijímají ztrátu zaměstnání nejhůře. Objevují se pocity bezradnosti spojené se strachem a nejistotou z budoucnosti. Lidé se v tomto věku stávají úzkostlivými a velmi dobře si promýšlejí své jednání a chování. Nevytváření situace, ve které by mohlo vést k hodnocení od druhých lidí a tím se zmenšuje jejich kreativita v pracovním spojení.²⁵

---

²² Srov. BUCHTOVÁ, B. *Nezaměstnanost psychologický, ekonomický a sociální problém*, s. 113

²³ Srov. <http://www.nuov.cz/nezamestnanost-absolventu-skol>

²⁴ Srov. BUCHTOVÁ, B. *Nezaměstnanost psychologický, ekonomický a psychologický problém*. s. 110-111

²⁵ Srov. TAMTÉŽ, s. 111 - 113

V Consultation magazínu se jako hlavní důvod, proč tito lidé nemohou najít práci, uvádí neschopnost přizpůsobit se. Pokud delší dobu pracovali v jednom oboru a na jednom místě, jsou neochotní se naučit něco nového. Neuvědomují si nebo si nechtějí neuvědomit, že to co se kdysi naučili a to i po celou svou profesní kariéru praktikovali, v dnešním pracovním procesu už nestačí.²⁶

Možnost pro nezaměstnané ve starším věku je samostatné podnikání. Podnikání může člověku pomoci nabýt znovu pocit kontroly nad vlastním životem. Ale může mít i špatné následky psychická a fyzická námaha, která je s podnikáním spojená bývá totiž velmi vysoká.²⁷

Rizikovou skupinou jsou samozřejmě i zdravotně postižené osoby. U těchto lidí se často objevují problémy nejen ekonomické, sociální a psychické, ale především se zde objevuje problém smyslu života a po jejich lidské důstojnosti. Dnešní doba vyžaduje vysokou produktivitu práce a tito lidé mají stále méně šancí uplatnit se na trhu práce. Z tohoto důvodu doba jejich zaevidování na úřadech práce je dlouhá na rozdíl od zdravých osob. Sociální systém zabezpečení se podílí na zajištění základních potřeb především materiálních. Sociální integrace záleží ve velké míře na sociálním okolí postiženého ale i na ekonomické a právní podmínky.²⁸

Mezi rizikové skupiny také patří skupina Romů, kteří mají stále větší problém s nalezením práce, a to především z důvodu požadované vysoké kvalifikace. Velká část romského etnika patří mezi sociálně slabé vrstvy. Romové nepociťovali a ani nepociťují potřebu vzdělávání. Nejen nízká vzdělanost, ale také špatná pracovní morálka, která neodpovídá požadavkům většinové společnosti. Dalším důvodem, je i zdravotní stav, který bývá horší než u většinové společnosti. V místech , kde je větší počet Romů bývá i větší míra nezaměstnanosti.²⁹

---

²⁶ Srov. <http://www.consultation.sk/index.php?menu=cikk&id=524>

²⁷ Srov. BUCHTOVÁ, B. *Nezaměstnanost jako psychologický, ekonomický a sociální problém*, s. 111-113

²⁸ Srov. Tamtéž, s. 113

²⁹ Srov. MATOUŠEK, O. *Sociální práce v praxi*, s. 302

1.4. Zdraví a nezaměstnanost

Ztráta zaměstnání, ale všeobecně nezaměstnanost je velkým stresovým faktorem. Stres se postupem začne projevovat nejen v psychických problémech a příznacích, ale postupem času se začnou projevovat i fyzické potíže.

Průzkumy prováděné ve třicátých letech dokázaly souvislost mezi nezaměstnaností a problémy se zdravotním stavem. V těchto letech se pozornost zaměřovala na podvýživu, nevyváženou stravu a nemocemi, které z nich vyplývaly. Největším problémem, který vytváří vztah mezi nezaměstnaností a fyzickým zdravím, je především stres. Stres pomáhá k atakování imunitního systému a kardiovaskulární systém. Ztráta zaměstnání, která vyvolává stres, dopomáhá ke vzniku dalších špatných návyků, mezi které patří zejména kouření a požívání alkoholu, drog či popřípadě léků.³⁰

Díky stresu dochází i k úmrtím, ať již v důsledku trestných činů či z důvodů nemocí, které jsou právě stresem vyvolané. Nezaměstnanost může porušit kontrolu deviantního chování člověka a člověk je pak méně psychicky odolný proti páčání trestných činů.³¹

V roce 1973 zkoumal Brenner vztah mezi psychickým zdravím a nezaměstnaností. Výsledky jsou kontroverzní a byly velmi často diskutovány a rozebírány. Výzkum prokázal, že při zvýšení nezaměstnanosti se zvyšuje i počet psychických onemocnění a potíží, tento počet je zjišťován podle počtu přijatých v psychiatrických léčebnách, ale také podle počtu sebevražd. Ne všichni však po ztrátě zaměstnání upadnou do depresí. Velké problémy s psychikou nemají většinou lidé, kteří mají naspořeno, nebo mladí lidé závislí na své rodině. Největším důvodem proč vznikají psychické problémy, je obava z nedostatku finančních prostředků. Nezaměstnaní mají tendence být úzkostlivější, nespokojenější a neurotičtější na rozdíl od zaměstnaných osob. Dalším z příznaků je problém se spánkem. Důležité je však říci, že ne všechny psychické problémy jsou způsobené ztrátou zaměstnání. Může se jednat o psychickou poruchu, která se díky stresu může projevit. Některé psychické problémy však mohou být příčinou ztráty zaměstnání, a ne jeho důsledkem³²

---

³⁰ Srov. MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*, s. 83-84

³¹ Srov. BUCHTOVÁ, B. *Nezaměstnanost jako psychologický, ekonomický a sociální problém*, s. 130-131

³² Srov. MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*, s. 85 - 86

Nezaměstnaní mohou mít pocit, že nikam nepatří a že jsou ze společnosti vyřazeni. Pro tyto osoby je vhodný psychologický intervenční program pro nezaměstnané. Jehož cílem je minimalizace stresu, podpora nezaměstnaných a pomoc k získání sebejistoty. Důležitá je i pomoc k získání či rozvoji sociálních dovedností, mezi které patří schopnost najít si práci či schopnost se umět představit potencionálnímu zaměstnavateli. V programu se nezaměstnaní učí, jak se zachovat pokud neuspěje v přijímacím řízení o zaměstnání. Nezaměstnaní se řídí strategiemi, mezi které patří i naplánování si pravidelné denní aktivity, rozšíření si právního podvědomí a dobře znát práva a povinnosti nezaměstnaných, či promyslet si úspornou životní strategii.³³

1.5.Sociální a ekonomické důsledky nezaměstnanosti

Ztráta zaměstnání je také změnou sociální role, sociálního statutu a také životní úrovně jedince. Dalším nebezpečím, které v případě ztráty zaměstnání hrozí, je sociální izolace popřípadě i sociální selhání nezaměstnaného. Všechny důsledky nezaměstnanosti postihují nejen samotného nezaměstnaného, ale také především celou jeho rodinu.³⁴

Důsledky nezaměstnanosti jsou různorodé rozsahem, ale i dosahem. Nezaměstnanost je sama o sobě různorodá a každý jedinec ji může pociťovat a prožívat jiným způsobem. Sociální důsledky ztráty nezaměstnanosti jsou mezi sebou navzájem propojeny a podmíněny.³⁵

Jedním z důležitých důsledků, které nastanou po ztrátě zaměstnání, je vliv na rodinu. A to především z nedostatku příjmů, na které doposud rodina byla zvyklá. Pro rodinu toto může znamenat velký stres a zatížení. V nejvážnějších případech může nastat i rozpad rodiny. Dochází ke změnám v osobních vztazích a v rolích rodiny, které se z důvodu nezaměstnanosti, jednoho z rodičů může výrazně změnit, především pokud o práci přijde muž, který byl doposud živitelem. K problémům dochází i díky změněným rolím, které v tomto případě nastávají. Především na nezaměstnané muže je kladen požadavek, aby se více zapojili do prací v domácnosti. Tímto však mohou,

---

³³Srov. BUCHTOVÁ, B. *Nezaměstnanost jako psychologický, ekonomický a sociální problémy* s. 119 -122

³⁴ Srov. MATOUŠEK,O. *Sociální práce v praxi*, s. 304

³⁵ Srov. KREBS, V. *Sociální politika*, s. 231

vzniknou další konflikty, jelikož většina mužů tento požadavek odmítá. I přes tyto rozpory, které mohou v důsledku nezaměstnanosti vzniknout, však bývá rodina pro nezaměstnaného velkou oporou a především velkou jistotou a zázemím.³⁶

Důsledkem je i vliv na životní úroveň jedince a to z důvodu ztráty finanční příjmu, na které byl nezaměstnaný doposud zvyklý. Toto může způsobit velké finanční problémy. V průzkumech bylo zjištěno, že finanční podpory nejsou ani z poloviny tak vysoké jako příjmy, které měly v zaměstnání. Pokud nezaměstnanost trvá dlouho dobu, může vést až k chudobě a především ke ztrátě sociálních kontaktů a k sociální izolaci.³⁷

Práce je pro člověka vždy velkým zdrojem sociálních kontaktů, které v důsledku ztráty zaměstnání také ztrácíme. Jen málokdy jsou udržovány vztahy s bývalými kolegy z práce a to především z důvodů, že spolu nemají nic společného. Dalším důvodem proč není kontakt s bývalými spolupracovníky, je také ten, že nezaměstnaný se může cítit nepříjemně a kontakt je pro něj ponižující, protože mu připomíná, že ztratil práci a zároveň klesl na společenském žebříčku. Nezaměstnaní se však často nestýkají ani s ostatními nezaměstnanými. Vzniká úzkost a u dlouhodobě nezaměstnaného se objevuje velmi často uzavřenost, a je ztížené i navazování nových mezilidských vztahů. Toto se týká především osob ve starším věku.³⁸

1.6.Sociální práce s nezaměstnanými

„ Cílem sociální práce s nezaměstnanými je, obecně řečeno, snížení rizika jejich sociálního vyloučení, k němuž dochází v rovině ekonomické, sociální i psychické.“³⁹

Hlavní cílovou skupinou jsou osoby, které jsou práce schopné, dále pak ti co pracovat chtějí a i přes snahu žádnou práci momentálně nemají. Ale mezi cílovou skupinu také patří osoby, jejichž získání práce je součástí začlenění do společnosti či vyplnění volného času.⁴⁰

---

³⁶ Srov. MATOUŠEK,O. *Sociální práce v praxi*, s. 307

³⁷ Srov. KREBS, V. *Sociální politika*, s. 232

³⁸ Srov. MATOUŠEK,O. *Sociální práce v praxi* s. 306

³⁹ Srov. Tamtéž, s. 309

⁴⁰ Srov. Tamtéž, s. 299

Sociální práce s nezaměstnanými není fenoménem dnešní doby. Lidé, kteří mají problém si udržet zaměstnání či získat nové pracovní příležitosti problém se objevují mezi klienty různých sociálních služeb. Tímto se stávají předmětem sociální práce. Hlavním důvodem nezaměstnaného, vyhledat pomoc sociálního pracovníka, je finanční nouze. Při růstu nezaměstnanosti roste i chudoba. Sociální pracovník může pomoci především zjištěním, jestli nezaměstnaný využívá všechny příspěvky, na které má právní nárok. Většina nezaměstnaných si není vědoma svých práv. Poradenství a podání informací od sociálního pracovníka je velká pomoc nezaměstnaným. Systém přidělování sociálních dávek je velmi komplikovaný a vyřizování žádostí o přidělení je také složitý. Nezaměstnaní jsou bez pomoci sociálního pracovníka při vyřizování těchto žádostí bezbranní a ve většině případů by se bez této pomoci neobešli. V některých případech může sociální pracovník zasáhnout radou do rodinného rozpočtu nezaměstnaného.⁴¹

Služby sociální práce pomáhají nezaměstnaným především ve dvou základních rovinách. První z nich je, rovina bezprostředního zvládnání důsledků nezaměstnanosti což jsou především ekonomické problémy, psychická a sociální deprivace dlouhou nezaměstnaných, ale pomáhá také jejich rodině. Druhá rovina je pomoc při návratu na pracovní trh, kdy většina dlouhodobé nezaměstnanosti vzniká z důvodu nízké kvalifikace a malých kompetencí nezaměstnaného. Všechny služby, které se poskytují nezaměstnanému, musí být navzájem propojené, mezi těmito službami má však sociální práce nenahraditelné místo.⁴²

Možnosti sociálních služeb v nezaměstnanosti jsou omezené a neřeší hlavní problém, a to vhodnou nabídku zaměstnání na trhu práce. Někteří pracovníci však mají určité pochybnosti o poradenství, nejsou si jisti, že nezaměstnaným poskytují správné a reálné řešení jejich problémů. Sociální pracovník se pohybuje jen v určitém prostoru a má jasně danou roli, kterou v práci s nezaměstnaným hraje.⁴³

---

⁴¹ Srov. MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*, s. 144 -146

⁴² Srov. MATOUŠEK, O. *Sociální práce v praxi*, s. 309 - 310

⁴³ Srov. MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*, s. 144 – 146

1.7. Kriminalita a sociálně patologické jevy v nezaměstnanosti

Nezaměstnanost, a to především dlouhodobá, má nežádoucí vliv nejen na nezaměstnaného, ale především i na celou většinovou společnost. V této společnosti se objevuje zvýšený výskyt sociálně patologických jevů. Mezi tyto jevy patří především zvýšené užívání nikotinu, alkoholu a drog. Zvyšuje se i užívání léků. V období nezaměstnanosti se zvyšuje i počet sebevražedných pokusů.⁴⁴

Studie, které jsou k dispozici, přímo nepotvrzují souvislost mezi nezaměstnaností a zvýšeným užíváním alkoholu. To však neznamená, že se neobjevují případy, kdy nezaměstnanost vedla osobu ke zvýšené konzumaci alkoholu, toto se týká především mladých lidí. Studie však ukazují na určitou spojitost mezi ztrátou zaměstnání a užíváním nelegálních látek. V určité míře je i dokázána souvislost se spotřebou léků a to především v oblastech s dlouhodobou vysokou mírou nezaměstnanosti.⁴⁵

Zejména u mladých a dospívajících nezaměstnaných je velmi nebezpečné množství volného času. Vzniká také krize z nedostatečné možnosti vlastní seberealizace a nedostatku kladného ohodnocení jeho schopností a práce. Období, kdy jsou lidé nezaměstnaní, podporuje rizikové faktory. Pro mladé nezaměstnané, kteří si ještě nevyvinuli žádné pracovní návyky, je kriminalita snadným východiskem z problémů. Trestná činnost, která je prováděna „šikovně“ může být pro nezaměstnaného mnohem výhodnější a perspektivnější, a především výhodnějším než práce, která je špatně placená a nesplňuje požadavky, který si nezaměstnaný přeje. Zaměstnání může být pro některé lidi velkou konkurencí, a proto si vybírají jednodušší cestu, a to cestu kriminality. Pro mladé a svobodné nezaměstnané je typická tendence k shromažďování se ve velkých skupinách. V těchto skupinách se může objevovat solidarita se skupinou a to především konáním trestné činnosti či vandalismu. Některé skupiny nezaměstnaných, ve kterých mezi členy vzniklo silnější pouto a pevnější společenství, mohou přerůst až do formy gangů.⁴⁶

---

⁴⁴ Srov. BUCHTOVÁ, B. *Nezaměstnanost psychologický, ekonomický a sociální problém*, s.115

⁴⁵ Srov. MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*, s. 91-92

⁴⁶ Srov. MATOUŠEK, O. *Sociální práce v praxi*, s. 306 - 307

Jsou dostupné odkazy na vzrůstající delikvenci a nekontrolovatelného násilí, a to především v souvislosti s dlouhodobou nezaměstnaností. Je dokázáno, že zvýšené násilí bývá zaměřeno především proti hlavnímu proudu společnosti, což jsou především bohatí a zaměstnaní občané. Agrese však většinou nebývá vybíjena právě na této skupině, proti které je zlost namířena, ale naopak je prováděna na chudých a též nezaměstnaných. V některých případech se však může agrese přesunout i na většinovou společnost a může jí, ať už skrytě a nepatrně či přímo a výrazně, ohrožit.⁴⁷

---

⁴⁷ Srov. MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*, s. 92

2. Trestný čin

Trestným činem rozumíme nebezpečný čin pro společnost.

2.1. Pojem trestného činu, přečinu a zločinu

„ Trestným činem je protiprávní čin, který trestný zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.“⁴⁸

Formální znaky jsou uvedené v zákoně na rozdíl od znaků materiálních. Tyto znaky představují nebezpečnost činu pro společnost. Nebezpečnost činu je také určována osobou pachatele, mírou zavinění a také významem chráněného zájmu. Skutkovou podstatou trestného činu jsou především typové znaky. Tyto znaky jsou:

- Objekt – zákonem chráněný zájem, který byl činem poškozen
- Objektivní stránka – jednání, následek, příčinný vztah mezi jednáním a důsledkem
- Subjekt – pachatel trestného činu, v době spáchání trestného činu musí být pachatel přičetný a starší patnácti let
- Subjektivní stránka – zahrnuje psychiku pachatele a dále také pohnutku⁴⁹

Trestné činy dále rozdělujeme na přečiny a zločiny. Toto rozdělení se objevuje nově v trestním zákoníku č. 306/2009 Sb. Mezi přečiny se řadí všechny činy z nedbalosti a také činy úmyslné, které mají horní hranici trestu odnětí svobody do pěti let. Zločiny jsou všechny trestné činy, které nejsou podle zákoníku přečiny. Mezi zvlášť závažné zločiny jsou řazeny úmyslné trestné činy, jejichž horní hranice trestu odnětí svobody je nejméně deset let.⁵⁰

---

⁴⁸ ÚZ -Úplné znění č. 747, s. 13

⁴⁹ Srov. ŠÍMA, A. a SUK, M. *Základy práva pro střední a vyšší odborné školy*, s.287-293

⁵⁰ Srov. ÚZ -Úplné znění č. 747, s. 13 – 14

2.2. Úmysl a nedbalost

Úmysl a nedbalost jsou dvě formy zavinění. U úmyslného zavinění je úmysl přímý, což znamená, že pachatel věděl, že poruší či alespoň vědět měl, že ohrozí zájem chráněný zákonem. Druhé úmyslné zavinění je nepřímé. Nepřímý úmysl je založen na tom, že pachatel věděl o možnosti porušení či ohrožení veřejného zájmu a byl s následkem srozuměn. U obou druhů úmyslů si pachatel představoval porušení či ohrožení chráněného zájmu.⁵¹

Zavinění z nedbalosti se také dělí na dva druhy. Prvním druhem je, nedbalost vědomá, při tomto druhu nedbalosti pachatel věděl, že může způsobit porušení či ohrožení chráněných zájmů, a však bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že se toto porušení či ohrožení nezpůsobí. Druhým druhem nedbalosti je nedbalost nevědomá. V tomto případě pachatel nevěděl, že svým jednáním působí či může způsobit porušení či ohrožení veřejně chráněného zájmu, ale pachatel tyto poznatky mít měl nebo alespoň mohl. U obou druhů nedbalosti úplně chybí složka volní, což znamená, že pachatel nechtěl způsobit ohrožení či porušení veřejně chráněného zájmu. Pachatel si ani není vědom, že způsobil ohrožení nebo porušení.⁵²

2.3. Pachatel, věk, nepřičetnost

„ Pachatelem trestného činu je fyzická osoba v době činu přičetná a starší než patnáct let.“⁵³

Z předešlé definice je zřejmé, že české trestní právo nezná trestní odpovědnost právnických osob.

V trestním zákoně je za pachatele považován ten, kdo svým jednáním naplnit znaky skutkové podstaty, buď dokonalého trestního činu nebo pokusu či přípravy. Dále je v zákoně za pachatele určen i ten, kdo sám trestný čin nespáchá, ale použije osobu druhou, která není trestně odpovědná a to z důvodu věku, nepřičetnosti, jednání v omylu

---

⁵¹ Srov. KRUPKA, V. *Trestní právo hmotné obecná část*, s.33 - 34

⁵² Srov. KRUPKA, V. *Trestní právo hmotné obecná část*, s. 33 - 35

⁵³ Srov. ŠÍMA, A., SUK, M. *Základy práva pro střední a vyšší odborné školy*, s. 291

či jednání v okolnostech vylučující protiprávnost, mezi které patří například nutná obrana nebo krajní nouze.⁵⁴

Důležitým faktorem je i věk pachatele. Věk je důležité vymezení hranice trestní odpovědnosti. V České republice je hranice patnáct let. V jiných zemích však bývá hranice nižší, například ve Velké Británii je hranice už deset let. Pachatel, který dovršil patnáctého roku, ale nepřekročil hranici osmnácti let. Je považován za mladistvého pachatele.⁵⁵

Příčetnost je chápána jako způsobilost duševní. Aby byl pachatel uznán za zcela příčetného, musí mít schopnosti rozpoznávací a schopnosti ovládací. Nepříčetnost nastává, pokud pachatel není schopný z důvodu duševní poruchy rozpoznat protiprávnost svého jednání či v době spáchání trestného činu nemohl ovládat své jednání.⁵⁶

2.4. Tresty

„ Trest je jedním z prostředků k dosažení účelu trestního zákona (§2), ukládaný pouze soudy v trestním řízení (čl. 90 Ústavy ČR a čl. 40 LZSP), jehož výkon je vynutitelný státní mocí.“⁵⁷

Účelem trestu je především ochrana společnosti před trestnými činy a také před pachateli, a zároveň je účelem i jejich převýchova. U trestu je však také důležité, aby působil preventivně na společnost. Spravedlivý trest znamená, že trest nebude ani přísný, ani mírný, ale přiměřený. Nejlepší trestní politikou je největší objasněnost trestných činů, tento přístup odrazuje potencionální pachatele.⁵⁸

V českém trestním zákoně jsou vypsány tresty, které soud může uložit za spáchané trestné činy. Máme tyto druhy trestů:

- Odnětí svobody
- Domácí vězení

---

⁵⁴ Srov. ÚZ -Úplné znění č. 747, s. 15

⁵⁵ Srov. ŠÍMA, A. a SUK, M. *Základy práva pro střední a vyšší odborné školy*, s. 292

⁵⁶ Srov. ÚZ -Úplné znění č. 747, s. 15 - 16

⁵⁷ KRUPKA, V. *Trestní právo hmotné obecná část*, s.63

⁵⁸ Srov. ŠÍMA, A. a SUK, M. *Základy práva pro střední a vyšší odborné školy*, s. 296 - 297

- Obecně prospěšné práce
- Propadnutí majetku
- Peněžitý trest
- Propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty
- Zákaz činnosti
- Zákaz pobytu
- Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce
- Ztráta čestných titulů nebo vyznamenání
- Ztráta vojenské hodnosti
- Vyhoštění

Mezi tresty také patří výjimečný trest. Za výjimečný trest je považován trest odnětí svobody v rozmezí patnácti až dvaceti pěti lety, dvacet pět let a více, a také trest odnětí svobody na doživotí.⁵⁹

Výkon trestu odnětí svobody je vykonáván v různých typech věznic. Typ věznice se určuje podle závažnosti trestného činu a ohrožení pro společnost. V České republice máme 4 typy věznic. Pachatele nejzávažnějších trestných činů či recidivisté jsou umisťováni do věznic se zvlášť zvýšenou ostrahou. Další typy jsou věznice s ostrahou, věznice s dozorem a nejmírnější typ věznice je věznice s dohledem. Do všech typů věznic posílá pravomocně odsouzené pachatele trestných činů soud svým rozsudkem.⁶⁰

---

⁵⁹ Srov. ÚZ -Úplné znění č. 747, s. 22

⁶⁰ Srov. ŠÍMA, A., SUK, M. *Základy práva pro střední a vyšší odborné školy*, s. 303

3. Práce sociálních pracovníků s odsouzenými z trestných činů

Sociální práce s trestně odsouzenými se provádí prostřednictvím probační a mediační služby České republiky. Posláním této instituce je zprostředkování účinných a společensky vyhovujícím řešením problémů, které nastaly důsledkem trestné činnosti. Zároveň dohlíží na výkon alternativních trestů a opatření týkající se zájmů poškozeného, ochrany společnosti a především prevenci kriminality.⁶¹

Probační a mediační služba má 3 základní cíle. Nejdůležitějším cílem je integrace obviněného. Pracovníci probační a mediační služby se snaží začlenit obviněného do společnosti. Dále se snaží o jeho uplatnění a jeho lepší seberealizace, mimo trestnou činnost. Dalším úkolem je participace poškozeného. Probační pracovník se snaží o zapojení poškozeného do odškodnění a zároveň se snaží obnovit u něj pocit bezpečí a důvěry v český právní systém. A posledním, avšak neméně důležitým, cílem je ochrana společnosti. Tento cíl je zaměřen k řešení konfliktů, které společnost ohrožují a také ke kontrole uložených alternativních trestů.⁶²

Pracovníci probační a mediační služby pracují zejména s individuálními metodami práce s klientem. Pracovníci jsou zprostředkovatelé a to v rámci mediace, kdy zajišťují kontakt mezi pachatelem a obětí. Důležitá činnost pracovníků je především koordinace práce s klientem. Někdy se jim říká i manažeři případu. Pracovníci organizují a zařizují vstup dalších osob, které se podílejí na řešení případu klienta. Pracovníci probační a mediační služby České republiky postupují podle standardů, které byly v roce 2004 schváleny ministerstvem spravedlnosti.⁶³

Odbornou prací probační a mediační služby České republiky v rámci práce s pachateli je:

- Mediace
- Probace

---

⁶¹ Srov. <https://www.pmscr.cz/o-pms/>

⁶² Srov. MATOUŠEK, O. *Sociální práce v praxi*, s. 286

⁶³ Srov. MATOUŠEK, O. *Sociální práce v praxi*, s. 289

- Obecně prospěšné práce
- Parole
- Práce s mladistvými a dětmi
- Trest domácího vězení
- Trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce⁶⁴

Cílová skupina Probační a mediační služby České republiky je tvořena lidmi, kteří se dostali do konfliktu s českým právním řádem. A to odsouzení za trestní čin, ale i ti, jenž jsou, zatím jen obvinění. Probační a mediační služba pracuje i s oběti trestných činů. Mezi cílovou skupinu patří všechny věkové kategorie. Pracují s dospělými pachateli, s pachateli mladistvými, ale i s dětmi mladšími patnácti let, které vykonaly čin, jinak u dospělých osob právně odpovědných, byl brán za trestný. Práce s cílovou skupinou se provádí jak během přípravného řízení, a to ve fázi před rozhodnutím, tak především fázi po vynesení rozsudku.⁶⁵

3.1. Mediace

V obecném slova smyslu je mediace metodou, při které se alternativním způsobem řeší konflikty, kdy za účasti třetí osoby, která zaujímá stejný postoj k oběma stranám a snaží se najít řešení, jenž je vyhovující pro obě strany. Mediace v trestním řízení je mimosoudní jednání za účelem narovnání problémového vztahu mezi obviněným a poškozeným. Tato mediace v trestním řízení může být provedena jen, pokud obě strany, tedy poškozený a obviněný, souhlasí.⁶⁶

Sociální neboli mediační pracovník zahajuje mediaci před rozhodnutím soudu v době přípravného řízení. Důležité je respektování presumpce nevin, z tohoto důvodu musí pracovník jednat s obviněným nestranně a postupovat rovnoměrně a vyváženě. Spolupráce s mediačním pracovníkem, je jak ze strany pachatele, tak i ze strany oběti, dobrovolná. Pracovník kontroluje požadavky a potřeby obou stran konfliktu. Vyjednává se stranami další postupy, které je nutno nadále provádět. Důležité je získání důvěry v mediačního pracovníka z obou stran. Mediace bývá pro účastníky obtížná a může

⁶⁴ Srov. <https://www.pmscr.cz/mediace/>

⁶⁵ Srov. MATOUŠEK, O. *Sociální práce v praxi*, s. 284 - 285

⁶⁶ Srov. MATOUŠEK, O. *Sociální práce v praxi* s. 283

vznikat mnoho obav z průběhu celé mediace a hlavně jsou obavy ze setkání s druhou stranou. V průběhu setkání má mediátor vytvořit prostředí, v němž se bude každá za stran cítit dobře alespoň v rámci možností. Mediační pracovník musí umět rozeznat manipulaci. Mediátor musí mít základní profesionální, ale i osobní dovednosti a při celé mediaci pracovat s oběma stranami.⁶⁷

3.2. Probace

Původ slova probace je v latině. Význam slova je prověřování či zkoušení. V Čechách se probační dohled ukládá obviněnému či již právoplatně odsouzenému. Dohled se ukládá, jestliže si státní zástupce či soudce domnívá, že je nutné na klienta určitou dobu sledovat a kontrolovat, jestli plní omezení či povinnosti, které mu byly uloženy. Probační pracovník zajišťuje také pomoc klientovi například s hledáním nového bydlení či zaměstnání. Dalším úkolem je motivovat klienta a obnovit jeho sociální integraci.⁶⁸

Probace je individuální práce, ať již s odsouzeným či s obviněným. Probační úředník vykonává probaci formou pravidelného kontaktu s klientem, kdy využívá svou práci k pomoci, ale i ke kontrole. Důležitou částí probace je vypracování probačního plánu. V tomto plánu jsou přesně vymezeny úkoly, které se budou během probace vykonávat a kontrolovat jejich plnění. V probačním plánu se také objevují další podmínky probace, jako je četnost konzultací. Plán je projednán s klientem a on sám si do něj může stanovit pro něj důležité cíle, jenž chce v době probace zvládnout. Probační pracovník je povinen informovat klienta o následcích pokud nebude plnit probační plán.

Nejdůležitějším úkolem a povinností probačního pracovníka je osobní kontakt s odsouzeným či obviněným. Dalším úkolem je zmapování rizik a potřeb klienta. Odsouzený je povinen dodržovat podmínky uložené soudem. Probační úředník aktualizuje probační plán a informuje soud o průběhu probace a chování klienta. Dohled je důležitý především jako ochrana společnosti před dalším nezákonným jednáním jedince. Důležité je, aby pracovník vedl probaci odborně. Probační pracovník může klientovi pomoci s mnoha problémy, které by mohly vést k recidivě jeho chování. Pracovník vyhodnocuje rizika, která mohou nastat. I v probaci se pracovník řídí podle

---

⁶⁷ Srov. ŠTERN, P., OUŘEDNÍČKOVÁ, L., DOUBRAVOVÁ, D. *Probace a mediace*, s. 40 - 41

⁶⁸ Srov. <https://www.pmscr.cz/probace-dohled-nad-podminene-odsouzenymi/>

určitých principů obnovující justice. Neméně důležitým úkolem probačního pracovníka je kontakt s postiženým.⁶⁹

3.3. Obecně prospěšné práce

Mezi další činnosti sociálních neboli probačních pracovníků je alternativní trest obecně prospěšných prací. Tento trest je jeden z nejstarších alternativních trestů u nás. Smysl obecně prospěšných prací je umožnit odsouzeným, aby si svůj trest vykonali na svobodě a to způsobem, který je i pro většinovou společnost výhodný a prospěšný. Trest obecně prospěšných prací umožňuje odsouzenému žít svůj dosavadní rodinný a společenský život bez větších omezení. Pokud je pachatel nezaměstnaný, umožní mu hledání si nového pracovního místa, pokud je zaměstnaný, může odsouzený i nadále pracovat. Práce, které jsou vykonávány jako obecně prospěšné práce, musí mít charakter pomoci společnosti. Mezi obecně prospěšné práce tedy spadají například úklidové práce ve městech a veřejných budovách, a také v různých sociálních, vzdělávacích a dalších službách. Práce neslouží jako výdělečná činnost. Důležité při rozhodování o udělení trestu obecně prospěšných prací je zdravotní stav obviněného a také postoj obviněného k vykonávání těchto prací.⁷⁰

Pracovník při zařazování do obecně prospěšných prací má několik velmi důležitých rolí. Nejdůležitější role je koordinátor všech zúčastněných subjektů, mezi které patří soud, poskytovatel míst pro obecně prospěšné práce, obvinění i poškozený. Probační pracovník předjednává uložení obecně prospěšných prací. Zjišťuje, jak se k těmto pracím staví obviněný a jaká jsou rizika výkonu prací. Probační pracovník dále garantuje výkon trestu a zajišťuje místo a druh práce. Pracovník je povinen sledovat průběh prací a dodržování podmínek uložené soudem. Dále informuje v pravidelných časových intervalech soud o vykonávání prací a o dodržování či nedodržování a neplnění podmínek uložených soudem. Pracovník je odborníkem především v legislativě a administrativě. Probační pracovník je také prostředníkem mezi soudem a poskytovatelem míst na obecně prospěšné práce. Pracovník probační služby mapuje poskytovatele míst obecně prospěšných prací a stanovuje, která z těchto míst jsou

---

⁶⁹ Srov. ŠTERN, P., OUŘEDNÍČKOVÁ, L., DOUBRAVOVÁ, D. *Probace a mediace* s. 74

⁷⁰ Srov. MATOUŠEK, O. *Sociální práce v praxi*, s. 294 - 295

vhodná pro obviněného. Důležitým úkolem probačního pracovníka je také motivace odsouzeného a pomoci mu v problémových oblastech jeho života, pokud je to v jeho možnostech.⁷¹

3.4.Parole

Původ slova je z francouzštiny *donn ma parole* což volně přeloženo znamená, dávám své slovo. Tento pojem je používán v souvislosti s propuštěním vězně na svobodu a to za podmínky, že slíbí dodržovat určité povinnosti. Český trestní zákoník umožňuje, aby každý odsouzený, po uplynutí poloviny trestu, mohl požádat o podmíněné propuštění. Existují i výjimky, kdy pachatelé mohou požádat o propuštění až po uplynutí 2/3 trestu. Mezi tyto vězně patří odsouzení k výjimečnému trestu či recidivisté. V případech, že žádost podepíše i ředitel věznice může vězen podat žádost i dříve než v zákonem stanovené lhůtě.⁷²

Odsouzený má možnost požádat ve věznici o spolupráci s probačním pracovníkem, tato spolupráce se uskutečňuje při návštěvách pracovníka ve věznici. Při těchto návštěvách se připravují podklady pro rozhodnutí soudu. V souvislosti se žádostí spolupracuje probační pracovník i se subjekty mimo věznici. Mezi tyto subjekty patří především instituce poskytující různé programy pro propuštěné vězně. Cílem práce probačního pracovníka ve věznici je, aby shromáždil a především vyhodnotil všechny dostupné informace o vězňovi.⁷³

Sociální neboli probační pracovník se účastní ve dvou fázích. První fáze je již zmiňovaná práce ve věznici a druhou fází je práce s propuštěním na svobodu. Probační úředník nabízí spolupráci odsouzeným již pár měsíců před jejich podmíněným propuštěním. Při této spolupráci je nejdůležitější zjistit, jestli je vězen připraven na návrat do běžného života a přizpůsobit se požadavkům a normám společnosti bez možnosti recidivy. Tyto informace jsou důležité pro rozhodnutí soudu, zda vězně podmíněně propustit či ne.⁷⁴

---

⁷¹ Srov. ŠTERN, P., OUŘEDNÍČKOVÁ, L., DOUBRAVOVÁ, D. *Probace a mediace* s. 91

⁷² Srov. ŠTERN, P., OUŘEDNÍČKOVÁ, L., DOUBRAVOVÁ, D. *Probace a mediace*, s. 103

⁷³ Srov. <https://www.pmscr.cz/parole-dohled-nad-podminene-propustenymi/>

⁷⁴ Srov. ŠTERN, P., OUŘEDNÍČKOVÁ, L., DOUBRAVOVÁ, D. *Probace a mediace*, s. 104 - 105

Analýzu rizik pro případné propuštění vězně vytváří pracovní tým. Tento pracovní tým je multidisciplinární. Bývají v něm zastoupeni pracovníci probační a mediační služby České republiky, pracovníci institutu pro kriminologii a sociální prevenci, odborníci z oblasti zabývající se podmíněným propuštěním a samozřejmě také zástupci orgánů činných v trestním řízení. Hodnotící systém byl vypracován ve spolupráci s britskými experty na rizika. Až bude kompletně hotová finální verze, bude uvedena do praxe a po určité době bude vyhodnocena. Po vyhodnocení z praxe a případném doplnění nedostatků a nesrovnalostí by mělo být toto vyhodnocování zavedeno jak v probační a mediační službě České republiky, tak i ve vězeňské službě České republiky.⁷⁵

Pokud soud, po vyhodnocení rizik uzná, že je vězně možné propustit, pracuje, s ním i nadále probační pracovník. V době, kterou určí soud, probační pracovník poskytuje propuštěnému profesionální pomoc při problémech, které se u něho po propuštění vyskytnou. Pomoc je podána v různé šíři a v různých oblastech problémů. Pracovník pomáhá podmíněně propuštěnému například s problémy v rodině, řeší sociální a zdravotní problémy, a také mu pomáhá najít nové zaměstnání. Důležitá je kontrola propuštěného a plnění podmínek, které byly při podmíněném propuštění uloženy. Mezi tyto podmínky nejčastěji patří zákaz požívání alkoholu a drog, zákaz kontaktu s určenými osobami a povinnost najít si práci. Propuštění mají povinnost být v neustálém kontaktu se svým probačním pracovníkem a bez jeho souhlasu se nesmí přestěhovat.⁷⁶

3.5.Práce s nezletilými a mladistvými

Probační program pro nezletilé a mladistvé je především program pro sociální výcvik, terapeutický a psychologický program a další programy rozvíjející osobnostní a sociální dovednosti nezletilého či mladistvého. Tyto programy mají pachatelům pomoci naučit se vyvarování nevhodného a nezákonného chování. Program může být uložen mladistvým soudem pro mládež i státním zástupcem, ten však může trest uložit jen v přípravném řízení. Je velmi důležité dbát na to, aby program byl pro mladistvé

---

⁷⁵ Srov. MATOUŠEK, O. *Sociální práce v praxi*, s. 296 - 297

⁷⁶ Srov. ŠTERN, P., OUŘEDNÍČKOVÁ, L., DOUBRAVOVÁ, D. *Probace a mediace*, s. 104 - 105

vhodný a splňoval jeho potřeby. Osobám mladším patnácti let nelze udělit trest výchovných programů. Tito nezletilí však mohou být zařazeny do střediska výchovné péče s psychologickým, terapeutickým či jiným zaměřením programů.⁷⁷

Sociální nebo probační pracovník na střediscích probační a mediační služby České republiky je speciálně vyškolen pro práci s mladistvými a nezletilými. Hlavním cílem pracovníků je, v přípravném řízení a v řízení před soudem, výchovné působení na mladistvého či nezletilého pachatele. Toto působení by mělo vést k zastavení nezákonného chování. Podle postoje mladistvého či nezletilého pachatele je i rozhodováno před soudem či podle něho rozhoduje státní zástupce. Náplň práce pracovníka v přípravném řízení je především příprava podkladů o rodinných, osobních a aktuálních školních poměrech. Pracovník také jedná s kurátorem a sociálními pracovníky odboru sociálně právní ochrany dětí příslušného městského úřadu, a také se školou, do které mladistvý či nezletilý pachatel chodí. Probační pracovník je také prostředníkem, který zařizuje jiné služby především mediaci s poškozeným o náhradu škody. Účastní se přijednávání a pomáhá soudci či státnímu zástupci vybrat vhodná opatření, která jsou pro daného pachatele vyhovující a výchovně prospěšné. Náplň práce ve vykonávacím řízení je především dohled na nezletilého či mladistvého pachatele a plnění povinností, které mu byly uloženy soudem či státním zástupcem. Pracovník vypracovává průběžně zprávy z dohledu a zasílá je v určených intervalech na orgán, jenž vynesl rozhodnutí. Dále probační pracovník pokračuje v práci, kterou s nezletilým či mladistvým pachatelem vykonával již před vynesením pravomocného rozsudku.⁷⁸

3.6. Trest domácího vězení

Tento trest je novým alternativním trestem účinným od 1. 1. 2010. Trest domácího násilí se ukládá jak dospělým pachatelům, tak i mladistvým. V trestním zákoníku je trest domácího vězení na druhém místě podle přísnosti, a to hned za trestem odnětí svobody. Nejdůležitějším je doložení slibu pachatele o zdržování se na určité adrese. Soud může rozhodnout o trestu domácího vězení až na dobu dvou let. Odsouzený je

---

⁷⁷ Srov. <https://www.pmscr.cz/mladistvi-probacni-programy/>

⁷⁸ Srov. ŠTERN, P., OUŘEDNÍČKOVÁ, L., DOUBRAVOVÁ, D. *Probace a mediace*, s. 131 - 132

povinen se v určitou dobu zdržoval na určeném místě. Soud přihlíží na pracovní povinnosti odsouzeného a dobu tomuto přizpůsobuje. Soud určí počátek výkonu trestu domácího vězení tak, aby si odsouzený mohl obstarat své nejdůležitější záležitosti. Ze závažných důvodů je možné požádat soud o změnu času či místa výkonu trestu. Soud však nemá povinnost vyhovět žádosti odsouzeného. V odůvodněných případech též může soud rozhodnout o přerušení či úplném zrušení trestu domácího vězení.⁷⁹

Probační pracovník pracuje ve třech fázích. V první fázi se pracovník podílí na výběru pachatelů, kteří jsou pro výkon tohoto trestu vhodné. Dále zjišťuje jejich postoje a možnosti náhrady škody. Informuje obviněného o náležitostech a povinnostech trestu domácího vězení a zajišťuje písemný slib pro soudní jednání. Důležitým úkolem v první fázi je zjištění vhodnosti podmínek pro vykonání trestu. Zjišťuje jeho rodinné, sociální, bytové i pracovní poměry. Toto je důležité především kvůli rodině obviněného. Pro některé rodiny by trest domácího vězení mohl mít opačné následky než by mít měl. V druhé fázi vede pracovník již odsouzeného k vyřízení svých osobních, rodinných, sociálních a pracovních poměrů tak, aby byl trest domácího vězení zahájen co nejdříve. Třetí fázi a zároveň nejdůležitější fázi je kontrola odsouzeného. Kontroluje dodržování podmínek stanovených soudem a zároveň řeší klientovi osobní problémy a snaží se ho vést k řádnému životu. Probační pracovník musí být po celou dobu vykonávání trestu v kontaktu s rodinou odsouzeného či komunitou ve které žije. Snaží se tak získat další informace o chování odsouzeného a o tom, jak se rodina cítí, a jak prožívá trest ona. Pracovník provádí namátkové kontroly v místě určeném k výkonu trestu a provádí je v různou dobu, ale vždy v rozmezí času, který je uveden v rozsudku. Pracovník se dále pravidelně setkává s odsouzeným na středisku probační a mediační služby. Pokud se objeví nějaké důležité změny, projednává je pracovník s odsouzeným a o výsledku jednání pak informuje příslušný soud. Pracovník navrhuje změnu, odklad či zrušení trestu domácího vězení. Pokud jsou výsledky kontroly špatné a odsouzený nesplňuje povinnosti uložené mu soudem, může být pracovník ten, kdo navrhuje soudu přeměnu trestu domácího vězení na jiný trest, a to nejčastěji v trest odnětí svobody. V budoucnosti se plánuje zavedení elektrického kontrolního zařízení.

---

⁷⁹ Srov. <https://www.pmscr.cz/trest-domaciho-vezeni-2/>

Toto zařízení ulehčí kontrolu odsouzeného a tím i lepší kontrolu vedení řádného života a plnění podmínek stanovených soudem.⁸⁰

3.7. Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce

Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce je dalším z alternativních trestů platných od 1. 1. 2010. Trest je určen především problémovým fanouškům fotbalových a hokejových zápasů, ale také pachatelům páchající trestné činy na některé ze společenských akcí. Trest spočívá v zákazu účasti na soudem určených akcích. Povinností odsouzeného je i spolupráce s pracovníkem probační a mediační služby v místě jeho bydliště. Odsouzený se zúčastňuje programů sociálního výcviku a převýchovy. Při tomto zákazu je velmi důležitá spolupráce s Policií České republiky. Pokud pracovník uzná, že jsou nutné pravidelné schůzky ve středisku probační a mediační služby, je odsouzený povinen na tyto schůzky docházet. Při tomto trestu spolupracuje probační a mediační služba s policií České republiky, s organizátory zakázaných akcí a zprostředkovateli programů, které může mít odsouzený za povinnost absolvovat.⁸¹

Probační pracovník může spolupracovat se soudem již v přípravném řízení a zpracovávat podklady pro rozhodnutí soudu. Po vynesení odsuzujícího rozsudku pracovník probační služby vyzve odsouzeného, aby se dostavil k osobnímu pohovoru o podmínkách trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce. Pracovník je povinen poučit odsouzeného o podmínkách trestu a postizích, které následují při neplnění stanovených podmínek. Při druhém osobním setkání vypracovává probační pracovník společně s odsouzeným probační plán. Při tomto trestu má pracovník poměrně velké pravomoci, ale také má velkou odpovědnost za plnění povinností a dodržování trestu odsouzeným. Služba kriminální policie a vyšetřování spolu s organizátory akcí, které jsou pro odsouzené zakázané, poskytují probačnímu pracovníkovi informace o zkušenostech ze sledovaných akcí a také další informace o odsouzeném. Pracovník může společně s pracovníky služby kriminální policie a vyšetřování nakázat návštěvu služebny policie České republiky v době konání jemu

---

⁸⁰ Srov. ŠTERN, P., OUŘEDNÍČKOVÁ, L., DOUBRAVOVÁ, D. *Probace a mediace*, s. 157

⁸¹ Srov. <https://www.pmscr.cz/trest-zakazu-vstupu/>

zakázaných akcí a tam zůstat po dobu nezbytně nutnou či po celou dobu trvání akce, na kterou má odsouzený zakázaný přístup. Probační plán je velmi důležitým dokumentem. Plán se stanovuje na základě pravomocného rozsudku a na základě vyhodnocení rizik dalšího nezákonného jednání, podle potřeb poškozeného a podle příčin související s trestnou činností. V probačním plánu se konkrétně uvádí povinnosti odsouzeného a pravidla spolupráce mezi odsouzeným a probačním pracovníkem. Pokud byla odsouzenému udělena povinnost absolvovat některý ze sociálně- převýchovných programů či program psychologického poradenství je součástí probačního plánu dohoda o účasti na tomto programu. Tato smlouva je uzavřena mezi odsouzeným, probačním pracovníkem a poskytovatelem programu. Probační plán je závazný, pokud jej odsouzený neplní, neplní ani povinnosti uložené soudem. Probační pracovník píše během spolupráce s odsouzeným písemné zprávy, které posílá příslušnému soudu a tím ho informuje o spolupráci odsouzeného. Po konci spolupráce sepíše pracovník shrnující zprávu o výkonu trestu, a také do ní zahrnuje své hodnocení spolupráce a jednání odsouzeného.⁸²

---

⁸² Srov. ŠTERN, P., OUŘEDNÍČKOVÁ, L., DOUBRAVOVÁ, D. *Probace a mediace*, s. 161 - 163

4. Praktická část

4.1. Prachaticko

Prachaticko se nachází v Jihočeském kraji, a to na jeho jihovýchodě. Okres Prachatice sousedí s okresy Klatovy, Strakonice, České Budějovice a Český Krumlov. Šumavské hřebeny tvoří přirozenou státní hranice se Spolkovou republikou Německo na jihozápadě okresu. Na jihu okresu se nachází malá část hranic s Rakouskem. Okres Prachatice je svou rozlohou čtvrtý v Jihočeském kraji. Velkou část území Prachaticka tvoří podhornaté a hornaté území Šumavy. Okres Prachatice se skládá z šedesáti pěti obcí, které mají dvě stě padesát čtyři částí.⁸³

Životní prostředí na Prachaticku je stále jednou z nejlepších v celé České republice, ovzduší je jedno z nejméně znečištěných oblastí. Toto čisté ovzduší je především díky velkému počtu zalesněných ploch, které pomáhají k lepší regeneraci ovzduší. Okresem Prachatice protéká řeka Vltava, která je nejvýznamnější řekou Šumavy. Vltava pramení na svahu Černé hory. Velkou vodní plochou, do které se vlévá i Vltava je Lipenská vodní nádrž. Plešné jezero, které spadá pod obec Nová Pec, je ledovcového původu a je často cílem nejen českých turistů. Další významnou řekou, která protéká prachatickým okresem, je Blanice, která je přehrazena Husineckou přehradou. Kolem Netolic byly vytvořeny rybníky, které v dnešní době slouží k chovu ryb. Prachaticko nemá suroviny na průmyslové zpracování. Jedině významnější suroviny jsou žula a rula, která se využívá ve stavebním průmyslu. A samozřejmě má Prachaticko velký zdroj dřeva díky velkému počtu zalesněných ploch, které jsou nejčastěji jehličnaté.⁸⁴

V okrese Prachatice bylo k roku 2009 přihlášeno k trvalému či dlouhodobému pobytu necelých padesát dva tisíc obyvatel. Tento řadí Prachaticko na poslední místo počtu obyvatel. Tato nízká hustota osídlení je především u hranic, kdy se po odchodu německého obyvatelstva na tyto pohraničních části okresu nikdo nenastěhoval. A řada malých měst a vesnic v této oblasti zcela zanikla. Zhruba polovina všech obyvatel přihlášených k pobytu v okrese žije v Prachaticích, Netolicích, Vimperku a Volarech. Od roku 1990 se počet obyvatel moc nezměnil, avšak od roku 2006 se v okrese trend

⁸³ srov. <http://www.prachaticko.obce.cz/region/>

⁸⁴ srov. <http://www.rakjk.cz/prachatice/charakteristika.html>

vzrůstajícího počtu obyvatel, i když v období let 1996 až 2006 byl počet úmrtí větší než počet narozených dětí. Díky prostředí a klimatu, které na Prachaticku je, vzrůstá počet obyvatel, kteří se sem stěhují.⁸⁵

V Prachatickém okrese je 31 mateřských škol, základních škol je 29. V okrese jsou i dvě gymnasia a čtyři střední odborné školy odborné a střední odborná učiliště. Přímo v Prachaticích se nachází jediná škola vyššího stupně a to vyšší odborná škola sociálně právní při střední pedagogické škole.⁸⁶

Na prachaticku je od roku 1992 postupné zvyšování míry nezaměstnanosti. A to především z důvodu úpadku několika velkých firem, které zaměstnávali velký počet obyvatel Prachaticka. Tyto velké firmy, zaměstnávali občany především v oborech textilních, nábytkářský, čalounické a strojírenské výroby. Velkou část nezaměstnaných tvoří absolventi základních a středních škol, ale také odborných učilišť. Největší problém s uplatněním mají středoškoláci s ekonomickým a podnikatelským zaměřením, kteří mají velmi malou praxí. A dalším důvodem je i modernizace výroby, který vede zaměstnavatele ke snižování stavů svých zaměstnanců.⁸⁷

Okres Prachatice⁸⁸

⁸⁵ srov. http://www.zlin.czso.cz/x/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_pt

⁸⁶ srov. http://www.zlin.czso.cz/x/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_pt

⁸⁷ srov. <http://www.prachaticko.obce.cz/region/>

⁸⁸ <http://mesta.obce.cz/vyhledat2.asp?okres=3306&vzhléd=ul>

4.2. Cíl

Cílem bakalářské práce je zjistit druh nejčastější trestné činnosti v důsledku nezaměstnanosti na Prachaticku v roce 2010.

4.3. Hypotézy

První hypotéza: Trestnou činností v důsledku nezaměstnanosti nejčastěji páchají muži a to především mezi dvacátým a třicátým rokem života.

Druhá hypotéza: Nejčastějším druhem trestné činnosti je majetková trestná činnost především trestný čin krádeže.

4.4. Metody a techniky sběru dat

Pro vypracování praktické části bakalářské práce jsem použila metodu kvantitativního sběru dat prostřednictvím anonymního dotazníku. Bylo použito padesát dotazníků, které byly vypracovány pracovníky orgánů činných v trestním řízení.

Dotazník

„Dotazník je v podstatě standardizovaným souborem otázek, jež jsou předem připraveny na určitém formuláři. Získáváme jím empirické informace, založené na nepřímém dotazování se respondentů, s použitím předem formulovaných písemných otázek.“⁸⁹

Je jedním z nejběžněji používaných metod pro sběr informací. Dotazník má i několik velkých výhod na rozdíl od jiných metod sběru dat. Dotazník je jedna z nejlevnějších metod výzkumu. Jeho zpracování je jednoduché stejně jako vyhodnocení jeho dat. Dotazník je oblíbený i z důvodu malé náročnosti na čas a místo vyplnění, respondent si ve většině případů může dotazník vzít domů a v klidu

---

⁸⁹ BÁRTLOVÁ, S., SADÍLEK, P., TÓTHOVÁ, V. *Výzkum a ošetřovatelství*, s. 98

ho vyplnit. Pokud je dotazník správně vypracován a jsou k němu přiloženy informace, jak dotazník správně vyplnit je vyplnění dotazníku nenáročné. Avšak i dotazník má své nevýhody a to především nepravdivé informace, které může respondent uvádět.⁹⁰

Avšak soukromí, které tazatel poskytne respondentovi při vyplňování dotazníků, může vést k upřímnějším odpovědím a respondent pak bez větších problémů vyplní i soukromější otázky. Dotazník by měl být kratší, a mít spíše uzavřené a jasné otázky, pro snadné pochopení.⁹¹

4.5. Realizace výzkumu

Realizaci výzkumu jsem vykonala v době souvislé praxe na Okresním státním zastupitelství v Prachaticích. Tuto praxi jsem vykonávala tři týdny v březnu 2011. Na okresním zastupitelství jsem měla možnost setkat se a navázat kontakt s některými respondenty z orgánů činných v trestním řízení, kterým jsem vysvětlila výzkum, který je důležitý pro mou bakalářskou práci. Většina z těchto pracovníků neměla problém vyplnit dotazník. Dotazníky byly rozdány, na Okresním státním zastupitelství v Prachaticích, na Policii České republiky, Městské policii v Prachaticích a na Kriminálním oddělení okresu Prachatice.

Na začátku praktické části své bakalářské práce jsem si stanovila cíle a především dvě hypotézy. Tyto hypotézy potvrdím kvantitativním výzkumem. Kvantitativní výzkum používám z důvodu spolupráce s velkým počtem respondentům. Tento výzkum probíhal během mé souvislé praxe a to především v prvním a druhém týdnu. Kdy v prvním týdnu jsem dotazníky rozdala a ve druhém týdnu se mi všechny dotazníky vrátily zpět k jejich vyhodnocení.

Respondenty jsem oslovovala osobně. Pokud, nebyli k zastižení, domluvila jsem se s nimi přes státní zástupkyni, která jim mé dotazníky předala. Všechny dotazníky byly anonymní. Veškeré vrácené a vyplněné dotazníky jsou uchovány a uloženy v mém osobním archivu.

---

⁹⁰ srov. <http://www.dotaznik-online.cz/>

⁹¹ srov. <http://www.augur-consulting.cz/metody/kvantitativni-vyzkum.html>

4.6. Vyhodnocení dotazníků

Dotazník (přiložen v příloze) je vypracován ze sedmi jednoduchých, stručných a srozumitelných otázek. Vyplnění celého dotazníku trvalo přibližně deset minut. Celkově bylo rozdáno 60 dotazníků a navraceno bylo 50 dotazníků, všechny dotazníky jsou uchovány v osobním archivu. Pro lepší přehlednost je ke každé otázce vypracován graf, znázorňující výsledky.

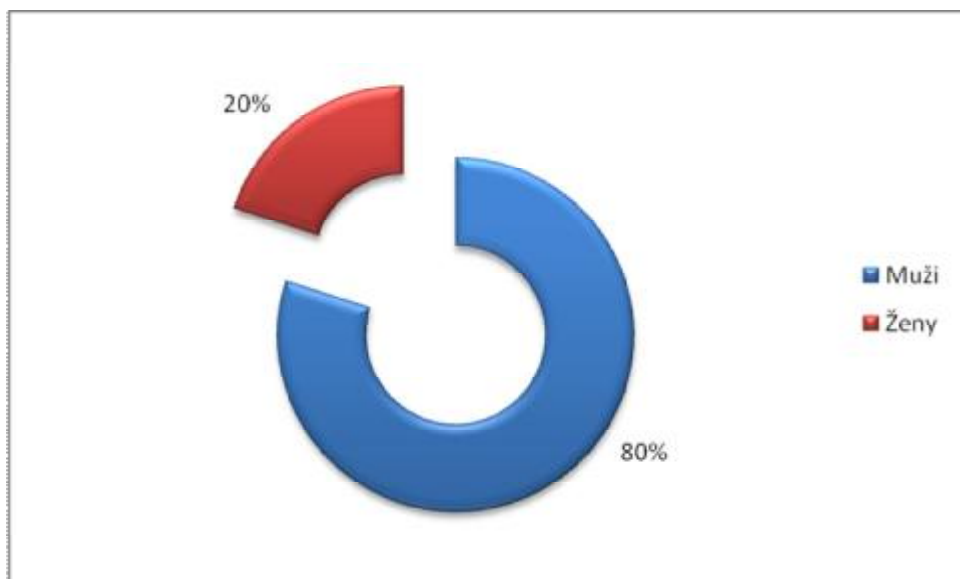
4.6.1 Vyhodnocení jednotlivých otázek

Otázka č. 1.

Kdo páchá častěji trestné činy v důsledku nezaměstnanosti

Na tuto otázku odpovědělo 40 respondentů, že nejčastější pachatelé jsou muži a jen 10 respondentů odpovědělo, že častější pachatelé jsou ženy. Na tuto otázku odpovědělo všech 50 respondentů.

Graf č. 1 – Pohlaví pachatelů

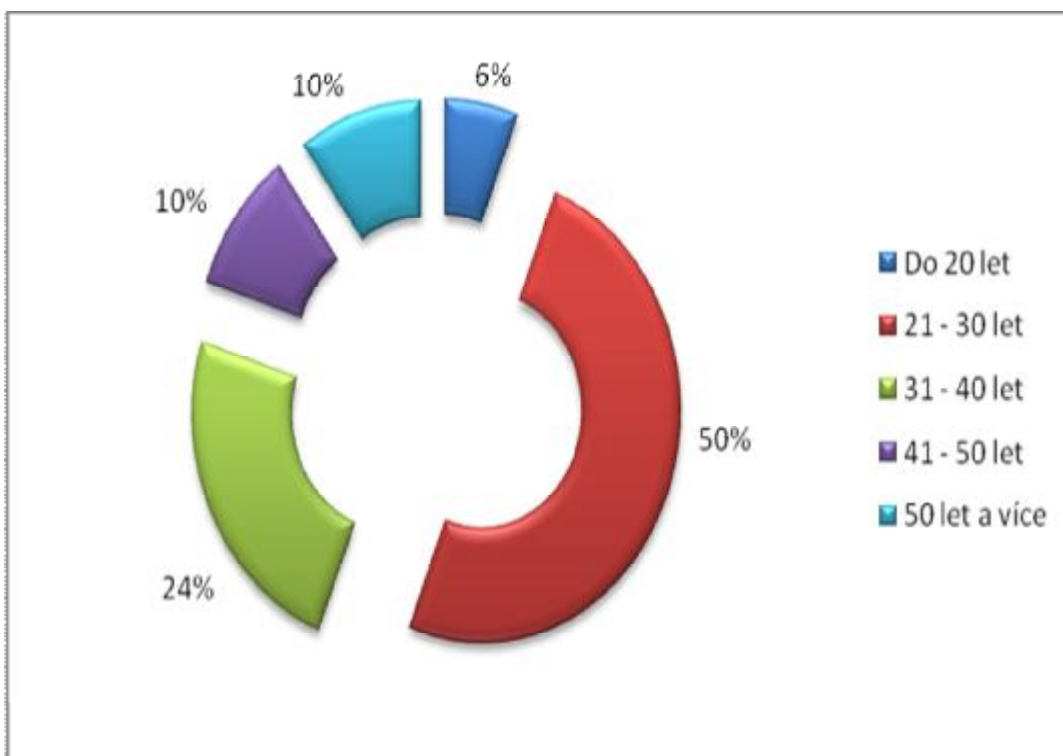

Otázka č. 2

Nejčastější věk pachatelů trestných činů v důsledku nezaměstnanosti

25 respondentů odpovědělo, že nejčastější věk pachatelů trestných činů v důsledku nezaměstnanosti je 21 až 30 let, 12 respondentů odpovědělo, že věk je 31 až 40 let, 5 respondentů odpovědělo, že nejčastější věk je 41 až 50 let a stejný počet respondentů napsalo věk 50 let a více a jen 3 respondenti odpověděli věk do 20 let.

Graf č. 2 – Věk pachatelů

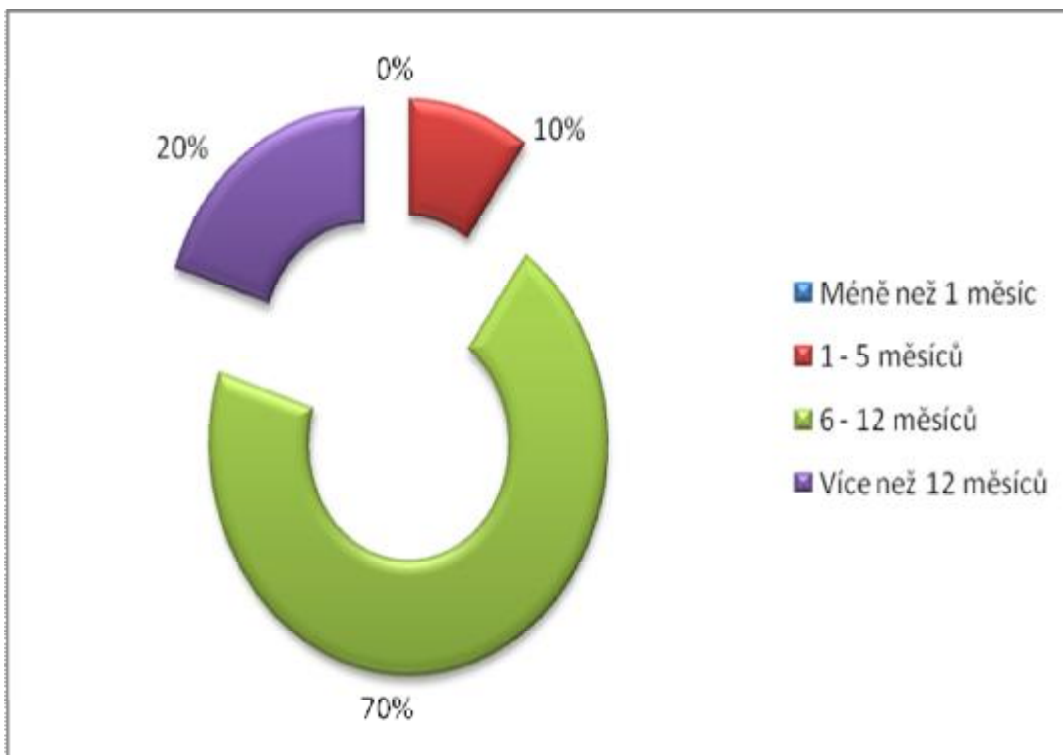

Otázka č. 3

Jak dlouho bývají pachatelé nezaměstnaní při spáchání trestného činu

Na otázku o době nezaměstnaností pachatelů odpovědělo 35 respondentů, že pachatelé jsou nezaměstnaní 6 až 12 měsíců, 10 respondentů odpovědělo, že nezaměstnanost trvá déle jak 12 měsíců, 5 respondentů odpovědělo, že pachatelé jsou nezaměstnaní 1 až 5 měsíců. Žádný z respondentů neuvedl dobu nezaměstnanosti méně než 1 měsíc.

Graf č. 3 – Délka nezaměstnanosti

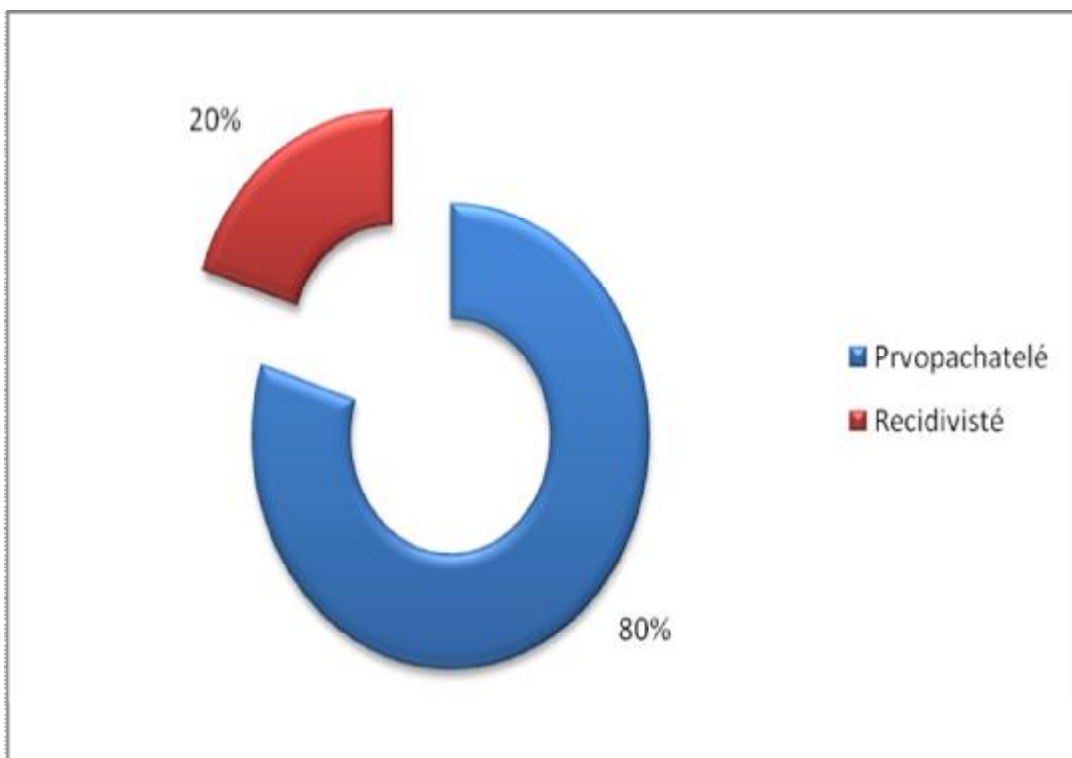

Otázka č. 4

Nezaměstnaní pachatelé jsou především

40 respondentů odpovědělo, že nezaměstnaní pachatelé jsou většinu recidivisté a 10 respondentů odpovědělo, že pachatelé jsou prvopachatelé.

Graf č. 4 - Pachatelé

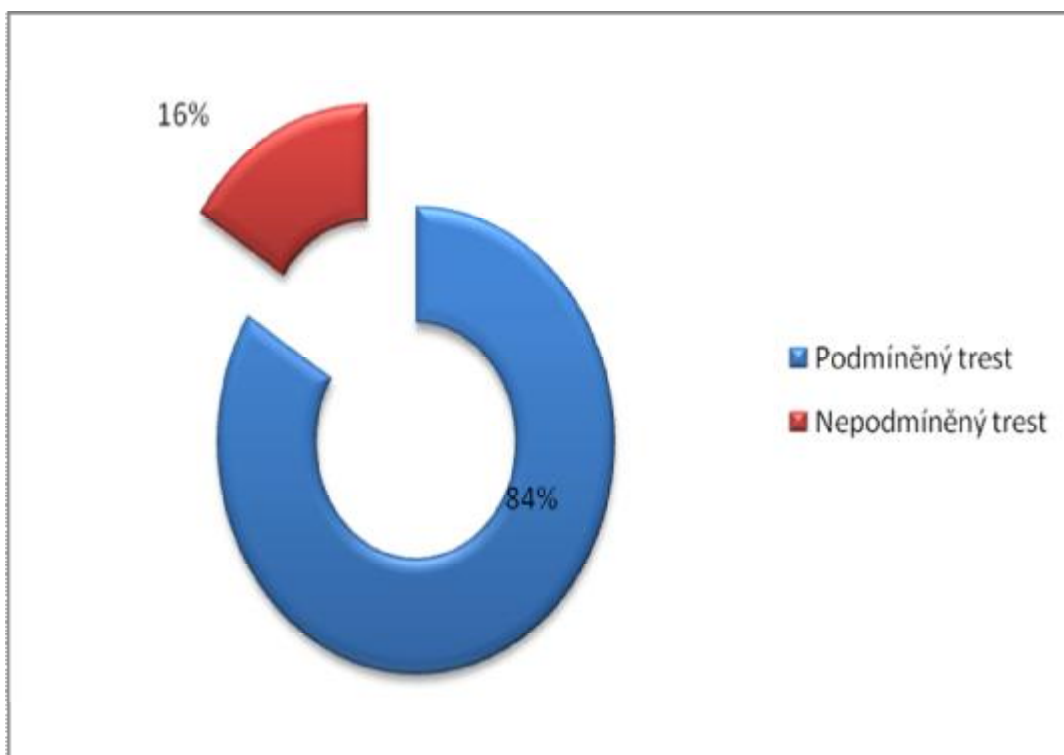

Otázka č. 5

Jaký druh trestu je nejčastější u pachatelů trestné činnosti páchané v důsledcích nezaměstnanosti

42 respondentů odpovědělo, že nezaměstnaní pachatelé dostanou nejčastěji podmíněný trest a 8 respondentů odpovědělo, že trest bývá častěji nepodmíněný.

Graf č. 5 – Druh trestu

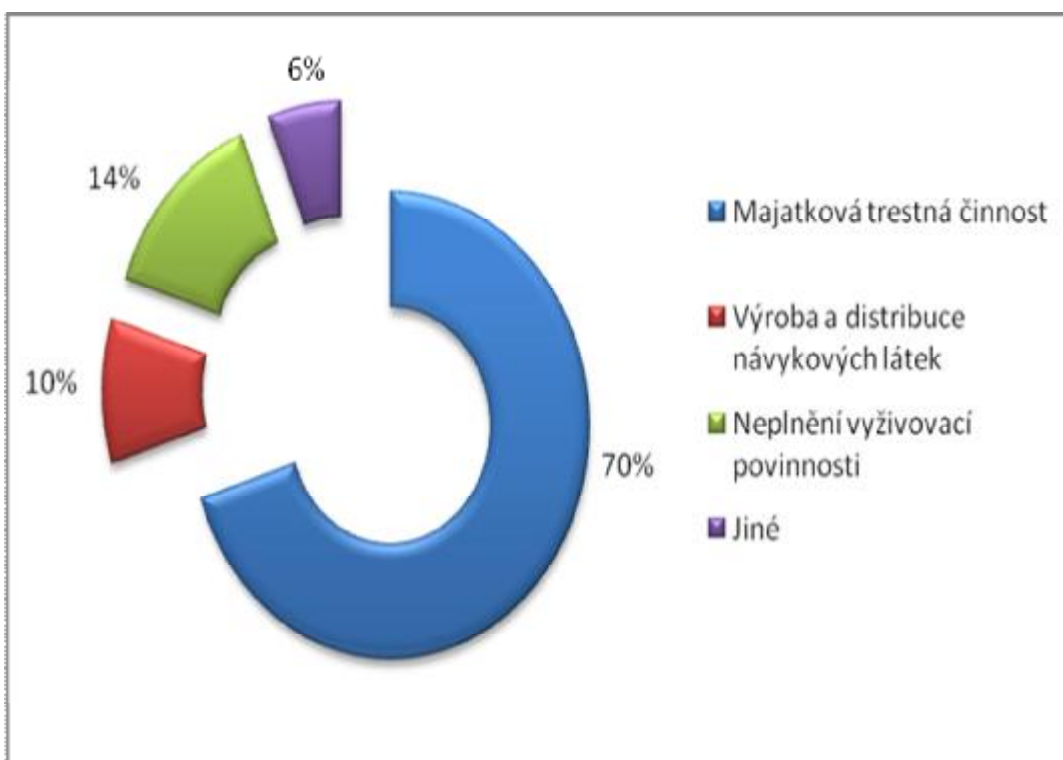

Otázka č. 6

Který druh trestné činnosti páchají nezaměstnaní pachatelé nejčastěji

35 respondentů uvedlo, že nejčastější druh trestné nezaměstnanosti je majetková trestná činnost. 7 lidí uvedlo jako nejčastější je trest neplnění vyživovací povinnosti, 5 respondentů uvádí za nejčastější trestný čin výrobu a distribuci drog a 3 respondenti uvádí jiné trestné činy.

Graf č. 6 – Druh trestné činnosti

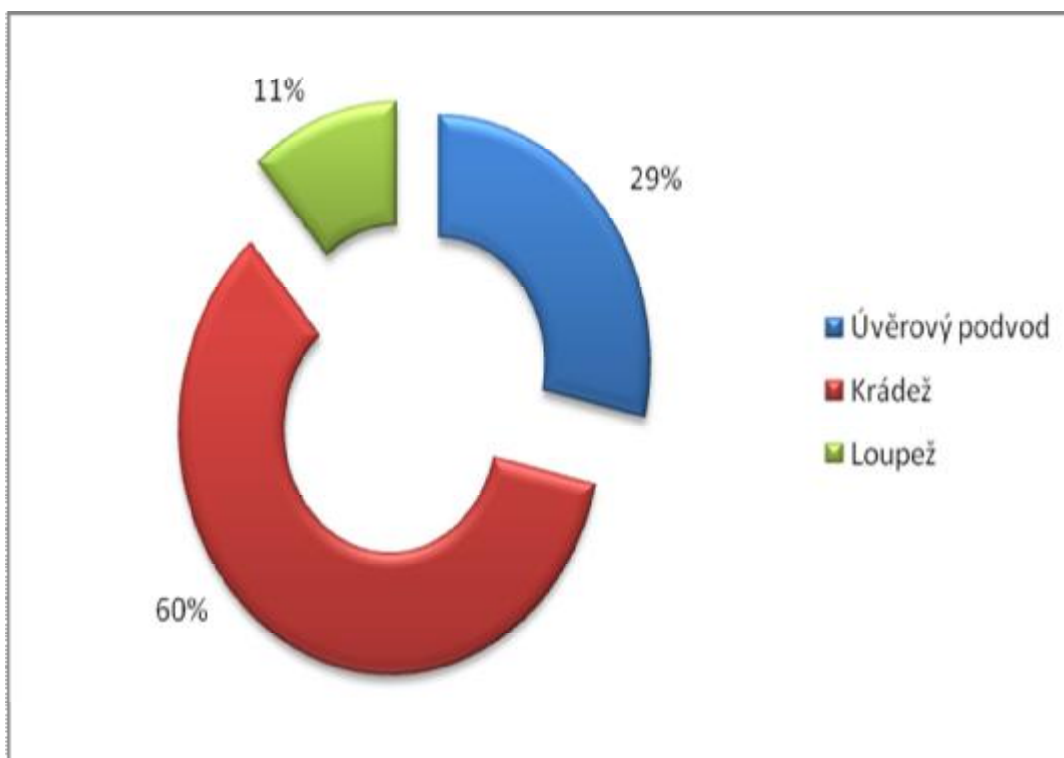
Na otázku odpovídali jen respondenti, kteří na otázku číslo 6 odpověděli, že nejčastější druh trestné činnosti v nezaměstnanosti je majetková trestná činnost.

Otázka č. 7

Který druh Majetkové trestné činnosti je nejčastější

Na tuto otázku odpovědělo 35 respondentů. 21 respondentů uvádí, že nejčastější čin je krádež, 10 respondentů uvádí za nejčastější úvěrový podvod a 4 respondenti uvádí za nejčastější majetkový trestný čin loupež.

Graf č. 7 – Druh majetkové trestné činnosti

4.7. Verifikace hypotéz

Pomocí výzkumu, který jsem prováděla prostřednictvím anonymního dotazníku, jsem se snažila zjistit nejčastější trestnou činnost v důsledku nezaměstnanosti na Prachaticku v roce 2010. Po vyhodnocení všech dotazníků jsem se zaměřila na verifikaci hypotéz, které jsem si na začátku praktické části stanovila.

První hypotéza: Trestnou činnost v důsledku nezaměstnanosti nejčastěji páchají muži a to především riziková skupina mezi dvacátým a třicátým rokem života.

Tato hypotéza se mi po vypracování dotazníků potvrdila. Tuto hypotézu jsme si stanovila na základě praktické zkušenosti ze střediska Probační a mediační služby České republiky v Prachaticích, a také na základě teoretických informací. Z výsledků dotazníků vyplynulo, že v 80% trestných činů v důsledku nezaměstnanosti jsou pachatelé muži.

Druhá hypotéza: Nejčastějším druhem trestné činnosti je majetková trestná činnost především trestný čin krádeže a trestnou činnost páchají především dlouhodobě nezaměstnaní.

Při vyhodnocení dotazníků se mi potvrdila i druhá hypotéza. I druhá hypotéza byla stanovena na základě praktických i teoretických znalostí. Kdy respondenti uvedli, že pachatelé trestných činů majetkového charakteru bývají dlouhodobě nezaměstnaní.

Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo zjištění trestných činů v důsledku nezaměstnanosti na Prachaticku v roce 2010. V teoretické části jsou popsány základní informace o trestných činech, pachatelích, trestech a psychické způsobilosti. Dále také uvádím základní informace o nezaměstnanosti, nejčastější dělení nezaměstnanosti a hlavně důsledky a problémy, které nezaměstnanost způsobuje. A poslední kapitolu teoretické části tvoří popis a rozdělení činností probačního a mediačního pracovníka, který spolupracuje s obviněnými či již odsouzenými z trestných činů.

Ztráta zaměstnání či její nenalezení je pro člověka velmi stresující a problémy, které jsou zmíněné v teoretické části, bývají velmi časté. Nezaměstnaný si hledá jakoukoliv činnost na trávení svého volného času. Nezřídka volný čas vede k trestné činnosti, která nezaměstnanému přináší finance, které v době nezaměstnanosti přináší. V dnešní době, kdy je vysoká nezaměstnanost zvyšuje se i počet majetkových trestných činů.

V praktické části jsem zkoumala nejčastější trestné činy v důsledku nezaměstnanosti na Prachaticku v roce 2010. Tyto informace jsem zjistila především z kvantitativního zkoumání, a to pomocí strukturovaných dotazníků. Tyto informace o trestných činech i o pachatelích jsem získala prostřednictvím pracovníků organizací činných v trestním řízení. Díky vstřícnosti těchto pracovníků jsem si mohla ověřit a potvrdit své dvě hypotézy. A díky těmto dvou hypotézám jsem i naplnila cíl své práce a to zjistit nejčastější trestnou činnost u nezaměstnaných na Prachaticku.

Seznam použité literatury

Knížní zdroje

- BÁRTLOVÁ, S., SADÍLEK, P., TÓTHOVÁ, V. *Výzkum a ošetrovatelství*. 2. vyd. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, 2009. 185 s. ISBN 978-80-7013-467-2
- BROŽOVÁ, D. *Společenské souvislosti trhu práce*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. 140 s. ISBN 80-86429-16-4.
- BUCHTOVÁ, B. a kol. *Nezaměstnanost psychologický, ekonomický a sociální problém*. Praha: Grada Publishing, 2002. 240 s. ISBN 80-247-9006-8.
- JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. 285 s. ISBN 80-7178-535-0
- KREBS, V. a kol. *Sociální politika*. 2. vyd. Praha: ASPI, 2002. 376 s. ISBN 80-86395-33-2
- KRUPKA, V. *Trestní právo hmotné – obecná část*. 1.vyd. ARMEX, 2005. 119 s. ISBN 80-86795-22-5
- MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 3. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2002. 172 s. ISBN 80-86429-08-3.
- MATOUŠEK, O. a kol. *Sociální práce v praxi: specifika různých cílových skupin a práce s nimi*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. 352 s. ISBN 80-7367-002-X
- ŠÍMA, A., SUK, M. *Základy práva pro střední a vyšší odborné školy*. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2002. 373 s. ISBN 80-7179-668-9.
- ŠTERN, P., OUŘEDNÍČKOVÁ, L., DOUBRAVOVÁ, D. *Probace a mediace možnosti řešení trestných činů*. Praha: Portál, 2010. 216 s. ISBN 978-80-7367-757-2
- TOMEŠ, I. *Sociální politika teorie a mezinárodní zkušenost*. 2. vyd. Praha: SOCIOKLUB, 2001. 262 s. ISBN 80-86484-00-9.
- ÚZ – úplné znění č. 747 *Trestní zákoník 2010 a Trestní řád 2010*. Sagit, 2009, 256 s. ISBN 978-80-7208-762-4

Internetové zdroje

- *Dotazník je.* [online] 2007, [cit. 2011-03-16]. Dostupné z [www: http://www.dotaznik-online.cz/](http://www.dotaznik-online.cz/)
- *Charakteristika okresu Prachatice* [online]. Český statistický úřad Jihočeský kraj, 2009 [cit. 2011-03-14]. Dostupné z [www:http://www.zlin.czso.cz/x/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_pt](http://www.zlin.czso.cz/x/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_pt)
- *Metody kvantitativního výzkumu – reprezentativní dotazníkové řešení* [online]. 2011. [cit. 2011-03-16]. Dostupné z [www: http://www.augur-consulting.cz/metody/kvantitativni-vyzkum.html](http://www.augur-consulting.cz/metody/kvantitativni-vyzkum.html)
- MIKUŠ, M. *Dlouhodobá nezaměstnanost* [online]. Podpora sociálně-integračních politik a služeb,[cit.2011-02-28]. Dostupné z [www: http://www.epolis.cz/page.php?location=&menu=first&id=28&idNotion=1](http://www.epolis.cz/page.php?location=&menu=first&id=28&idNotion=1)
- *Nezaměstnanost absolventů škol* [online]. Národní ústav odborného vzdělávání, 2010. [cit.2011- 02-28]. Dostupné z [www: http://www.nuov.cz/nezamestnanost-absolventu-skol](http://www.nuov.cz/nezamestnanost-absolventu-skol)
- *Okres Prachatice se svou rozlohou 1375 km² řadí na čtvrté místo v rámci okresů Jihočeského kraje* [online]. Regionální agrární komora Jihočeského kraje, 2007. [cit. 2011-03-14]. Dostupné z [www: http://www.rakjk.cz/prachatice/charakteristika.html](http://www.rakjk.cz/prachatice/charakteristika.html)
- *Portál PMS* [online]. 2011 [cit. 2011-03-03]. Dostupné z [www: https://www.pmscr.cz/](https://www.pmscr.cz/)
  - *Portál PMS: Domácí vězení* [online]. 2011 [cit. 2011-03-03]. Dostupné z [www: https://www.pmscr.cz/trest-domaciho-vezeni-2/](https://www.pmscr.cz/trest-domaciho-vezeni-2/)
  - *Portál PMS: Mediace mladistvé* [online]. 2011 [cit. 2011-03-03]. Dostupné z [www:: https://www.pmscr.cz/mediace/](https://www.pmscr.cz/mediace/)
  - *Portál PMS: Obecně prospěšné práce* [online]. 2011 [cit. 2011-03-03]. Dostupné z [www: https://www.pmscr.cz/obecne-prospesne-prace/](https://www.pmscr.cz/obecne-prospesne-prace/)
  - *Portál PMS: O PMS* [online]. 2011 [cit. 2011-03-03]. Dostupné z [www: https://www.pmscr.cz/o-pms/](https://www.pmscr.cz/o-pms/)

- *Portál PMS: Podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody - PAROLE* [online]. 2011 [cit. 2011-03-03]. Dostupné z [www: https://www.pmscr.cz/parole-dohled-nad-podminene-propustenymi/](http://www.pmscr.cz/parole-dohled-nad-podminene-propustenymi/)
- *Portál PMS: Probační programy pro mladistvé* [online]. 2011 [cit. 2011-03-03]. Dostupné z [www: https://www.pmscr.cz/probace-dohled-nad-podminene-odsouzenymi/](http://www.pmscr.cz/probace-dohled-nad-podminene-odsouzenymi/)
- *Portál PMS: Probační programy pro mladistvé* [online]. 2011 [cit. 2011-03-03]. Dostupné z [www: https://www.pmscr.cz/mladistvi-probacni-programy/](http://www.pmscr.cz/mladistvi-probacni-programy/)
- *Portál PMS: Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce* [online]. 2011 [cit. 2011-03-03]. Dostupné z [www: https://www.pmscr.cz/trest-zakazu-vstupu/](http://www.pmscr.cz/trest-zakazu-vstupu/)
- *Portál Veřejná správa online* [online]. Informační systém na podporu hospodářského rozvoje a sociální politiky v regionu Prachaticko, [cit. 2011-03-14]. Dostupné z [www: http://www.prachaticko.obce.cz/](http://www.prachaticko.obce.cz/)
- *Rizikové skupiny na trhu práce* [online]. Consultation magazin, 2008. [cit. 2011-02-28]. Dostupné z [www: http://www.consultation.sk/index.php?menu=cikk&id=524](http://www.consultation.sk/index.php?menu=cikk&id=524)

Příloha – Strukturovaný dotazník

Dobrý den,

jmenuji se Veronika Kučerová a jsem studentkou 3. ročníku na Teologické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích v oboru Sociální a charitativní práce. Nyní zpracovávám bakalářskou práci na téma **Trestná činnost v důsledku nezaměstnanosti na Prachaticku v roce 2010**, jejíž součástí je i výzkum prostřednictvím anonymního dotazníku. Tento dotazník bude využit jen ke zpracování výsledků mé bakalářské práce. Prosím, zakroužkujte vždy jednu odpověď, která je podle vašich zkušeností z praxe pravdivá.

1. Kdo páchá častěji trestné činy v důsledku nezaměstnanosti:

§ Muži

§ Ženy

2. Nejčastější věk pachatelů trestných činů v důsledku nezaměstnanosti:

§ Do 20 let

§ 21 – 30 let

§ 31- 40 let

§ 41 – 50 let

§ 50 let a více

3. Jak dlouho bývají pachatelé nezaměstnaní při spáchání trestného činu:

§ Méně než jeden měsíc

§ 1 – 5 měsíců

§ 6 – 12 měsíců

§ Více než 12 měsíců

4. Nezaměstnaní pachatelé jsou především:

§ Prvopachatelé

§ Recidivisté

5. Jaký druh trestu je nejčastější u pachatelů trestné činnosti páchané v důsledcích nezaměstnanosti:

- § Podmíněný trest
- § Nepodmíněný trest

6. Který druh trestné činnosti páchají nezaměstnaní pachatelé nejčastěji:

- § Majetková trestná činnost
- § Výroba a distribuce návykových látek
- § Neplnění vyživovací povinnosti
- § Jiné

Pokud jste v otázce č. 6 odpověděli majetková trestná činnost, odpovězte i na otázku č. 7

7. Který druh Majetkové trestné činnosti je nejčastější:

- Úvěrový podvod
- Krádež
- Loupež

Děkuji za ochotu a za Váš čas
V Prachaticích 7. 3. 2011

Abstrakt

KUČEROVÁ, V. *Trestná činnost v důsledku nezaměstnanosti na Prachaticku v roce 2010*. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra praktické teologie. Vedoucí práce Mgr. Jana Šimečková.

Klíčové pojmy:

Trestný čin, nezaměstnanost, druhy nezaměstnanosti, ekonomické důsledky nezaměstnanosti, kriminalita a sociálně patologické jevy v nezaměstnanosti, sociální práce s nezaměstnanými, Probační a mediační služba České republiky, sociální práce s pachateli.

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou trestných činů, které jsou vyvolané v důsledku nezaměstnanosti. Teoretická část popisuje trestné činy a pachatele, Dále se teoretická část zabývá nezaměstnaností a jejím rozdělením podle času, zabývá se též ekonomickými, sociálními a zdravotními důsledky nezaměstnanost. V teoretické části se věnují i sociální práci s pachateli, která je vykonávána prostřednictvím Probační a mediační služby České republiky.

Praktická část bakalářské práce je zaměřena na zjištění nejčastější trestné činnosti na Prachaticku v roce 2010. Tyto informace jsou zjišťovány pomocí kvantitativního výzkumu prováděného pomocí strukturovaného dotazníku. Výzkum potvrdil obě stanovené hypotézy a potvrdil, že nezaměstnanost především dlouhodobá má vliv na trestnou činnost a to hlavně na činnost majetkového charakteru.

Abstract

KUČEROVÁ, V. *Crimes caused by unemployment in Prachatice in 2010*. České Budějovice 2011. Bachelor work. University of South Bohemia in České Budějovice. Faculty of Theology. Department of Practical Theology. Supervisor: Mgr. Jana Šimečková

Key words:

Crime, unemployment, types of unemployment, the economic consequences of unemployment, criminality and social pathologies of unemployment, social work with the unemployed people, the Probation and Mediation Service of the Czech Republic, social work with offenders.

This bachelor work deals with dilemma of the criminal attempts caused due to unemployment. The theoretical part describes the crimes and criminals, also deals with unemployment and its splitting by time, as well as with economic, social and health consequences of unemployment. It also deals with the social work with offenders, which is executed through the Probation and Mediation Service of the Czech Republic.

The practical part of my work focuses on the most common criminality in Prachatice in 2010. This information is collected through quantitative research done by using a structured questionnaire. Research has confirmed both rated hypothesis and also confirmed the long-term unemployment in particular has direct impact on crime and especially the criminal activities against property.